

Copyright©: Peter Brick(Autor) 2020

Grafika©: Peter Brick 2020

Slovenské vydanie: 2020

Peter Brick, ktorý je identifikovaný ako Autor diela v súlade so zákonom o autorských právach, dizajnoch a patentoch.

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať v systéme obnovy alebo prenášať v inej elektronickej, audioforme alebo tlačenej forme alebo akýmkoľvek prostriedkami bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa(autora), ani sa nemôže inak distribuovať.

Tento príbeh je čistá fikcia. Všetky osoby a dej sú kompletne vymyslené. Ak sa niekto spoznal v niektorej z postáv či v niektorej situácii, je to čisto vec náhody.

Prológ

Mladý novinár bol značne nervózny. Toto mohol byť zlomový bod nielen v jeho kariére ale aj v celom živote. Z nejakého neznámeho dôvodu bol pozvaný na interview s kráľom. Už tento fakt bol sám o sebe naozaj vzrušujúci. Napriek tomu, že sa jednalo o súčasného vladára, kráľ samotný bol takmer mýtická postava. Oficiálna história novodobého štátu, aj jeho osobná, boli doslova pretkané neobyčajnými skutkami tohto výnimočného muža. Niekomu by sa na prvý pohľad mohlo zdať, že toľko prenikavých úspechov vlastne ani nie je možné dosiahnuť za jeden život. Že tie príbehy o tom, ako tento človek priam zázračne vyriešil závažné problémy spoločnosti, a zároveň nenapodobiteľne pozdvihol povedomie a životnú úroveň svojho národa sú predsa len trochu prehnané. Na druhej strane neexistovali žiadne dôkazy, že by tomu tak nebolo. Ani najväčší skeptik sa nemohol oprieť o žiadnu konkrétnu výhradu.

Od dramatického a – podľa niektorých – aj krvavého vzniku monarchie uplynulo už pätnásť rokov, ale za celú jej novodobú históriu doteraz ešte nikto nedostal možnosť urobiť rozhovor so samotným kráľom. Práve naopak. Všetky správy a oficiálne vyjadrenia boli starostlivo zostavené a niekoľkokrát prehodnotené Ministerstvom pre informácie a históriu.

Aj jeho vlastný súbor otázok, ktoré si prichystal pre dnešné stretnutie bol mnoho krát zrevidovaný natoľko, až sa postupne zmenil na nič nehovoriace hlúpe frázy a ani zďaleka sa nepodobali na pôvodné otázky. Trocha ho to mrzelo, lebo ich zostavovaním strávil niekoľko týždňov, ale na druhej strane vzrušenie z nadchádzajúceho stretnutia tento nepríjemný detail ľahko vykompenzovalo.

Auto redakcie zastavilo na malom nádvorí kráľovského paláca. Kým sa konečne dostal až do areálu, prešiel niekoľkými hĺbkovými kontrolami. Musel uznať, že strážcovia sa k svojej práci stavali dosť zásadne. Každá kontrola bola prevedená rovnako dôkladne a precízne, akoby bola jediná. Celé to trvalo pomerne dlho. Bolo to však nutné zlo, ktoré musel jednoducho akceptovať.

Keď ho konečne uviedli až do paláca, ostal skutočne ohromený. Podľa dostupných zdrojov tento veľkolepý palác navrhol samotný kráľ. Ale to sa, ostatne, hovorilo takmer o všetkom, čo bolo v kráľovstve čo i len trochu výnimočné: obrovské priehrady, novú budovu Národného divadla, komplikované viadukty na priesečníkoch autostrád. On sám bol voči týmto chválospevom trochu skeptický, ale mal dosť rozumu, aby si svoje pochybnosti nechal sám pre seba. V dnešnej dobe si človek musel dávať pozor na ústa ale hlavne na ľudí okolo seba. V pomyselnom bezpečí usporiadaného štátu striehli vlci. Títo doslova poľovali na prípadné protištátne živly. A hranica medzi poctivým občanom a nepriateľom štátu bola až priveľmi úzka.

Uviedli ho do honosnej pracovne. Bola veľmi priestranná, ale pôsobila dosť studeným dojmom. Ba priam sklúčujúco. Človek sa tu cítil nekonečne malý a bezvýznamný. Tento dojem nedokázali zmäkčiť, ba ho skôr umocňovali ohromujúco krásne obrazy visiace na

stenách. Strop bol vykladaný zlatými ozdobami, ako v nejakom stredovekom zámku. Veľký krištáľový luster visel zo stropu v strede miestnosti a jeho studené biele svetlo sa lámajúc na množstve malých kryštálov šírilo po celej miestnosti. Dominantou miestnosti však bol na zadnej stene visiaci obraz kráľa v nadživotnej veľkosti stojaceho v efektnej póze. Pod ním stál mohutný pracovný stôl z tmavého dreveného masívu. Na ňom ležalo niekoľko dokumentov pripravených na podpis.

„Prichádza kráľ!“ zvolal niekto zrazu.

Všetci v miestnosti sklonili hlavy k zemi a stuhli v geste pokory. Masívne dvojkridlové dvere sa nehlučne otvorili dokorán.

A vošiel kráľ.

Sila osobnosti, ktorá z neho sálala, na okamih doslova pribila mladého muža k podlahe. Od napätia priam celý stuhol. Od malička bol, ostatne ako aj všetci ostatní, doslova zahľtený tým, aký je kráľ výnimočný, úžasný, ba naozaj nadpozemský. Bol neomylný a dokázal vyriešiť každý problém. Svojmu milovanému národu dal pocit bezpečia a vyrovnanú životnú úroveň. Bol ako modla ku ktorej všetci vzhliadali s priam zbožnou úctou.

Kráľ bol pevne stavaný muž bežnej výšky. Tmavohnedé vlasy mal pretkané množstvom šedin. Tie mu dodávali vzhľad životom skúseného človeka. Mohol mať tak štyridsať päť, možno päťdesiat rokov. Blížil sa pevným rozvážnym krokom. Zvuk jeho topánok rezonoval vo veľkej miestnosti.

„Vaše veličenstvo,“ mladý novinár takmer zhyponotizovane pozeral do jeho tváre, neschopný pohybu.

Kráľ sa nečakane ľudsky usmial. Dokonca mierne pokýval hlavou na pozdrav.

„Vítam vás mladý muž,“ prehovoril priateľským tónom, „na dnešné stretnutie som sa celkom tešil,“ doložil nečakane, čím pravdepodobne zmiatol nielen mladého novinára, ale aj ostatných prítomných.

Žmurkol na neho a pokynul mu rukou.

„Prejdeme do mojej súkromnej pracovne,“ prehodil zrazu ľahko.

„Ale Vaše veličenstvo...“, zvolal jeden z ceremoniálov zapálene.

Jediný pohľad kráľa ho v okamihu zarazil a muž ostal stáť so sklonenou hlavou. Nato už iba spolu s mladým novinárom prešiel do menšej bočnej miestnosti. Ostatných nechali jednoducho vonku za sebou. Teraz bolo vidieť, že toto je skutočná vladárova pracovňa. Pracovný stôl bol plný rozpracovaných dokumentov. Niektoré z nich mali po bokoch a v dolnej časti husto rukou popísané poznámky. Na tomto mieste vznikali najdôležitejšie rozhodnutia, ktoré formovali napredovanie kráľovstva v podstatných bodoch.

Kapitola 1

„Nech sa páči mladý muž,“ oslovil ho, „prejdime sem. Tu to bude príjemnejšie. A okrem toho,“ žmurkol na mladého novinára, „neznášam tú veľkú miestnosť. Je taká studená a neosobná. Necítim sa v nej dobre.“

„Uhm,“ nevedel, čo na to povedať.

„Dokonca sa hovorí, že ja sám som ju navrhol. Taká hlúposť! Verili by ste tomu?“

Prešli k menšiemu konferenčnému stolíku a posadili sa na pomerne pohodlné jednoduché kreslá. Na stolíku stál džbán s ovocnou šťavou a tácka s pár keksami.

Mladý novinár sa chvíľu nerozhodne pozeral. Potom vytiahol malý zápisník, keďže akákoľvek nahrávací elektronická technika bola v prítomnosti kráľa striktné zakázaná. Nalistoval príslušné strany v zápisníku, kde mal prichystané svoje dnešné otázky.

„Vaše veličenstvo,“ prehovoril nervózne, „mám tu nachystaný súbor otázok na dnešné interview. Ak dovoľíte, začal by som prvou z nich.“

„Nech sa páči mladý muž,“ vyzval ho nenútene, „pýtajte sa. Mladosť má vždy veľa otázok.“

„Uhm, áno. Takže: Ako hodnotíte svoj úžasný prínos k stabilite a blahobytu tejto krajiny?“

Starší muž sa srdečne rozosmial. Jeho smiech bol taký úprimný a nákazlivý, že sa rýchlo preniesol aj na toho druhého. Smiali sa spoločne hodnú chvíľu. Pre staršieho muža to bolo veľmi oslobodzujúce. Oboch ich to na malý okamih zblížilo.

„Toto je naozaj otázka, na ktorú chcete počuť odpoveď?“ Stále ešte so smiechom prehodil kráľ.

Mladý novinár sa zháčil, aj jemu samému už došla stupídnosť otázky, ktorú práve položil.

„Vlastne nie,“ odpovedal popravde.

„To som rád,“ nečakane priateľsky prehodil kráľ, „táto otázka mi pripadala skôr, ako agitácia Ministerstva pre informácie a históriu. Myslím, že vás zaujímajú úplne iné veci. Mňa osobne napríklad zaujal váš článok v novinách.“

„To ma trochu prekvapuje. Bol to len taký krátky fejtón a bol uverejnený na poslednej strane našich novín. A v skutočnosti bol dosť upravený oproti pôvodnému článku. Dokonca mi to trochu narobilo problémy v práci. Šéfredaktor najskôr veľmi penil a poslal ma s tým takpovediac rovno do hája. Chvíľu som si myslel, že hádam prídem aj o prácu. Tak to aspoň vyzeralo. Na moje veľké prekvapenie ma za dva dni sám od seba zavolať do kancelárie. Tam mi bez ďalšieho vysvetlenia oznámil, že po určitých úpravách tento článok nakoniec bude uverejnený. Bol som z toho dosť zmätený. Viete, je trochu mimo náš zvyčajný koncept. Myslím tým, mimo zvyčajný koncept nášho časopisu.“

„Áno, mladý muž, práve preto som si ho prečítal. Dnešné noviny sú presným obrazom dnešnej spoločnosti. Každý človek je tak neuveriteľne nadopovaný oficiálnymi informáciami a všetci akoby mali pritom na očiach klapky. Akoby ľudia už ani nemali svoje vlastné názory. Akoby sa zmenili len na jedno veľké nemysliace stádo, ktoré ide určeným smerom, bez ohľadu na všetko.“

„No, tiež mi to niekedy napadá,“ nesmelo poznamenal mladší muž

Trochu vystrašene sa poobzeral okolo seba, akoby čakal, že ho každú chvíľu niekto zatkne. Celé toto stretnutie bolo zvláštne. A kráľ sa správal, veľmi jemne povedané, naozaj neočakávane. Vlastne vôbec nevedel, čo si má o všetkom, čo tu doteraz odznelo, myslieť.

„Dobre teda,“ usmial sa znovu kráľ, „tak do toho, pýtajte sa na veci, ktoré vás zaujímajú.“

Chvíľu obaja mlčali uvedomujúc si výnimočnosť celej situácie. Starší muž sa očividne chcel úprimne porozprávať s niekým, kto mu iba takpovediac nelezie do zadku a s hraným neúprimným nadšením neprikyvuje na všetko, čo kráľ povie.

„Dobre teda,“ zopakoval kráľ a potom začal hovoriť sám od seba, „tak začnem ja. Som už unavený. Unavený z tohto všetkého. Z vlády, štátu, politiky a z celého toho nekonečného klamstva a ustavičného predstierania. Možno by som iba chcel byť znova mladý a plný ideálov, ako ste napríklad vy.“

„Ďakujem,“ začal hovoriť mladý muž, „viete...“

„Keď som začal budovať tento štát nanovo,“ pokračoval kráľ nevšímajúc si jeho poznámky, „bol som plný hnevu. Hnevu na vtedajšiu nespravodlivosť a skazenosť spoločnosti. Nechcel som nič iného, len všetko dať do poriadku a vrátiť obyčajným ľuďom ich dôstojnosť. Vládla tu až neskutočne veľká nespravodlivosť. Pracujúci človek bol iba bábkou v rukách mocných. Jeho jedinou úlohou bolo zabezpečiť blahobyt malej skupinke ľudí, ktorí stáli na vrchole. Niektorí chudáci nemali doslova ani čo položiť do úst, ale iní, malá skupinka ľudí, zhromažďovala na svojich účtoch nezmyselne veľké sumy. Boli to len čísla vo virtuálnom svete akcií, dlhopisov a peňazí. Celý potenciál tejto hodnoty sa nevyužíval na žiadne ciele. Bežný človek bol naopak neuveriteľne tlačенý z každej strany. Každý bol zohnutý pod ťarchou dlhov z hypoték a pôžičiek, ktoré z nich vysávali energiu a akúkoľvek

radosť zo života. Zo všetkých strán boli bombardovaní reklamnými mozog vymývajúcimi spotmi, ktoré ich presviedčali, aké je úžasné vzdať sa svojho presvedčenia, svojej identity a stať sa novodobým otrokom v službách zopár jednotlivcov.“

Kráľ sa odmlčal. Potom nalial do pohárov trocha ovocnej šťavy a ponúkol aj mladého muža. Ten prijal pohár s tichým poďakovaním. Nechcel prerušovať nič myšlienok oproti sediaceho muža. Sám kráľ si hlboko odpil a opäť začal hovoriť.

„Mladý muž,“ opýtal sa nečakane. „Viete, kto to boli neprispôsobiví občania? Alebo bezdomovci?“

Kráľ pozeral s úsmevom do nechápavej tváre. Samozrejme nevedel. Bol príliš mladý, aby sa na to pamätal. Bol dieťaťom takzvanej Bernardovej generácie.

„A čo Rómovia?“ opýtal sa znova, „O tých ste niečo počuli?“

„Áno,“ mladý novinár sa zamyslel, „učili sme sa to na hodinách dejepisu na strednej škole.“

„A teda?“ chcel vedieť kráľ.

„V učebnici moderných dejín bola k tejto téme zaznamenaná len taká krátka stať. Myslím, že to tam bolo skôr pre zaujímavosť ako pre nejaké solídne podávanie historických informácií. Ak si teda správne pamätám, bola to malá uzavretá etnická skupinka ľudí. Nijako významne naše dejiny nepoznamenali.“

„Poznamenali ich viac, ako si myslíte. Možno boli katalyzátorom niečoho omnoho väčšieho,“ povedal nečakane kráľ. „Kam si myslíte, že sa všetci podeli?“

„Podľa dostupných informácií,“ začal pátrať vo svojej pamäti, „sa táto malá skupina ľudí na území nášho štátu neustále prirodzeným spôsobom zmenšovala. V zahraničí sa tieto komunity ešte stále zachovali. Ak si dobre pamätám, tak sa u nich prejavila typická túžba po cestovaní a postupne vycestovali za hranice do iných krajín. Je to trochu zvláštne, lebo v iných štátoch sa im takýto vývoj vyhol.“

Tentokrát sa kráľ rozosmial tak hlasno, až sa zdalo, že sa hádam zadusí. Potom postupne jeho smiech utíchal, až ostal v jeho tvári len bolestný úšľabok. Dokonca sa zazdalo, že sa mu v oku vytvorila slza smútku.

„Mladý muž,“ oslovil ho kráľ po krátkej chvíli ticha, „myslíte si, že účel svätých všetky prostriedky. Že na dosiahnutie vytýčeného vznešeného cieľa je správne urobiť čokoľvek?“

„Nie, to si nemyslím,“ odpovedal opatrne, nevediac, kam touto otázkou smeruje.

„Už ani ja,“ nadviazal kráľ, „ale kedysi som vyznával iné hodnoty. Bol som presvedčený, že pravda a spravodlivosť majú právo obetovať čokoľvek, čo by im stálo v ceste. V prípade občanov na okraji spoločnosti som sa však strašne zmýlil. Volil som krajné riešenie, a pritom som im v podstate nedal šancu. Ale v tom čase sa to javilo ako jediné možné riešenie. Sociálne napätie kvôli nim bolo veľmi veľké a mnohí ľudia uvažovali v extrémnych medziach. Áno, určitá časť z nich bola spoločnosti na príťaž, ale nikto nemá právo takýchto ľudí len tak obetovať a spolu s nimi aj ostatných. Vždy existujú aj iné riešenia. Tí ľudia mali svoje životy, svoje sny. Viem, že sypaním popola na hlavu a ľútosťou nič nezmením a nikomu nevrátim život. Vtedy sa zachránili len tí, ktorí narýchlo emigrovali za hranice. V tom čase ešte náš štát nebol natoľko uzavretý a cestovať von bolo omnoho jednoduchšie. Pravdupovediac, veľmi sme im v tom nebránili.“

Na malú chvíľu sa odmlčal. Vyzeral, akoby už ani nevládal v tejto téme ďalej pokračovať.

„Vtedy som však svojmu poslaniu neochvejne veril,“ pokračoval napokon. Bol som presvedčený o svojej pravde. Bral som to ako svoju osobnú povinnosť voči tejto spoločnosti. Veril som, že vyššie ciele sú ospravedlnením pre menšie krivdy. Ale kto má právo určiť, čo je menšia krivda? A nakoniec, ako sa hovorí: Cesta do pekla, je vydláždená dobrými úmyslami.“

„Prepáčte, ale vôbec nerozumiem o čom to tu vlastne hovoríte,“ prehovoril mladý žurnalista zmätene.

„Mladý muž,“ odpovedal kráľ slávnostne, „dnes je váš veľký deň. Porozprávam vám jeden príbeh. Je to príbeh iného mladého muža, ktorý v sebe nosil veľký hnev.“

Leto 2001

Mladý televízny moderátor obvinený z rasizmu

Show mladého úspešného moderátora M.K. bola dnes stiahnutá z vysielania z prime-timu. Údajne je to kvôli technickým problémom, ale z dobre informovaných zdrojov prenikli informácie, že bol, naopak, urgentne poslaný na nútenú dovolenku. Malo sa tak stať po tom, ako sa na sociálnych sieťach objavil jeho status vyznievajúci dosť rasisticky. Podľa neho sa stal obeťou krádeže.

„Okradol ma špinavý bezd'ák,“ píše doslovne, „myslím si, že by ich mali všetkých postrieľať.“

Informácie z policajných zdrojov hovoria o tom, že v noci z pätnásteho júna, okolo druhej hodiny ráno, došlo ku krádeži v dome patriacemu M.K. Zlodej bol prichytený priamo pri krádeži a slovné napadol majiteľa domu. Vyhrážal sa mu fyzickým napadnutím, ak zavolá políciu, a následne sa dal na útek.

Polícii sa podarilo vypátrať dotyčného zlodēja. Jednalo sa o predtým už viackrát trestaného recidivistu. Celý skutok bol vyhodnotený ako priestupok a bola uložená bloková pokuta. Spravodlivosti bolo teda podľa zákona učinené zadost'.

Celý prípad má zaujímavú dohru. Majiteľ domu M.K. je obvinený z verejného nebezpečného vyhrážania sa a ako držiteľ zbrojného preukazu je jeho zodpovednosť v tomto prípade omnoho závažnejšia. Je to hodnotené ako možná vyhrážka zabitím. Policajný vyšetrovateľ už začal konať v tejto veci.

O ďalších krokoch vás budeme podrobne informovať.

„Tu už prestáva všetko!“ rozkrikol sa vrcholne rozhorčene Peter, keď pozeral večerné správy.

Sedeli na pive aj s partiou priateľov vo svojej obľúbenej krčmičke a zapálene komentovali všetky televízne správy. Všetko by sa dalo urobiť predsa inak a lepšie.

„Ešte nech tam dajú nejaký stupidný seriál, kde sa všetci trtkajú medzi sebou, a potom tam príde nejaký úžasný zástupca nejakej menšiny, ktorý je najlepší zo všetkých. Bude pravdovravný, chápvavý, jednoducho jediný správny človek. Potom sa už isto povraciam.“

„Morálny úpadok spoločnosti je očividný a rýchlo postupuje,“ prehovoril jeho priateľ zamyslene. „Všetkým nám sú podsúvané nenormálne veci, akoby to bol štandard. Napríklad neustále presadzovanie záujmov homosexuálov mi niekedy príde ako cielený plán a nie iba ako aktivity pár jednotlivcov. Registrované partnerstvá, adopcie detí, permanentná dlhodobá agitácia v prospech týchto pokrivených vzťahov a tak podobne. A celkovo, to neustále ustupovanie menšinám! Stačí byť trochu iný a hneď možno doslova žiadať zvyšok spoločnosti, aby sa tomu prispôsobila. Už sa pomaly zdá, že byť normálny je problém. Všetko nahrádza takzvaná tolerancia voči všetkému, až sa strácajú zábrany a hranice. A pritom v skutočnosti menšiny nikto nejako extra neobmedzuje. Môžu si v podstate robiť čo sa im zachce. Naopak sa zdá, že práve príslušníci niektorých menšinových skupín sa snažia pretvoriť väčšinu na svoj obraz. To je naozaj neprirodzené.“

„Bernard, ty by si mal byť politikom,“ povedal s obdivom Peter. „Hovoríš mi z duše. Presne si pomenoval všetky neduhy tejto spoločnosti. Keby sa do vedenie štátu dostali ľudia ako si ty, všetko by bolo iné.“

Ten iba nesúhlasne pokrútil hlavou. Zatváril sa veľmi znechutene.

„Tento systém je už tak chorý, že ho nič nedokáže uzdraviť. Celá táto demokracia je ako bezzubá šelma. Nie je schopná vyriešiť dnešné problémy. Je to iba samý kompromis, konsenzus a podobné kraviny. Akýkoľvek zapálený politik s presvedčením si na tejto takzvanej demokracii vyláme zuby. Dostane sa do nekonečného kolotoča tých nezmyslov. Jednoducho ho to prevalcuje a stane sa úplne rovnaký ako všetci ostatní. Bezškrupulózný chamtivec sledujúci si len vlastné ciele.“

Dali si ešte po jednom pive a potom sa začali pomaly zberať k odchodu. Peter skrížil pivo aj s pár pohárikmi tvrdšieho alkoholu a bolo na ňom vidieť, že má celkom dosť. Tackavo sa motal smerom k dverám.

„Počkajte mladý muž?“ ozval sa hlas za ich chrbtami.

Za nimi stál asi päťdesiatročný muž v štýlovom obleku. Akoby na toto miesto ani nepatrili. Hoci boli v tomto podniku stabilnými štamgastami, jeho tu ešte nikdy nevideli.

„Vy sa voláte Bernard, však?“ opýtal sa ho so záujmom.

„Prečo?“ odpovedal podozrievavo.

„Ach, prepáčte,“ ospravedlnil sa rýchlo druhý muž, „moje meno je Alex Drexler. Veľmi ma zaujali vaše slová. Rád by som sa s vami ešte v budúcnosti niekde stretol a prebral niektoré veci trochu hlbšie.“

„Ja som Bernard Preiss. Ospravedlňujem sa za takú prudkú reakciu. Len som trochu nedôverčivý k cudzím ľuďom.“

„To je v poriadku, ja som nastavený podobne. Priateľov si treba dôkladne vyberať. To platilo vždy.“

Siahol do vnútorného vrecka a vybral kovové puzdro na vizitky. Vytiahol jednu navštívenku a s úsmevom mu ju podal.

„Nájdite si, prosím, čas a navštívte ma na tejto adrese. Zavolajte na toto číslo a moja asistentka vás zaradí do môjho kalendára.“

Bernard si bez nejakého väčšieho záujmu vložil vizitku do vrecka košele a s krátkym kývnutím na pozdrav odišiel.

O mesiac neskôr

„Dobrý deň,“ povedal do telefónu, „pri telefóne Bernard Preiss. Viete, ja som sa pred nejakým časom stretol s pánom Drexlerom a ...“

„To je v poriadku,“ odpovedal mu príjemný ženský hlas. „Pán Drexler vás rád prijme. Kedy by ste sa mohli zastaviť? Podľa slov pána Drexlera vás mám čo najskôr zaradiť do jeho programu.“

„Myslím, že aj dnes, povedzme popoludní?“ navrhol.

„Dobre, píšem vás na pätnástu hodinu. V poriadku?“

„Mladý priateľu, trochu vám to trvalo,“ pokarhal ho mierne Drexler.

„Áno, nebol som celkom jasne rozhodnutý, či to je dobrý nápad,“ odpovedal priamo.

„To uvidíme,“ starší muž sa tajomne usmial, „prejdime do mojej pracovne.“

Vošli do priestrannej miestnosti. Táto pôsobila dojmom nejakej advokátskej kancelárie. Ťažké skrine lemovali dve steny a boli plné rozličných spisov. Keď prechádzali na koniec miestnosti k zasadaciemu stolu, naleštená parketová podlaha mierne vĺzgala,

„Prejdime k veci,“ začal hovoriť Drexler ako prvý, „zaujali ste ma.“

„Čím som vás mohol zaujať?“ vyzeral trochu prekvapene.

„Vaše slová vtedy zasiahli priamo do čierneho. Aktuálnu situáciu ste popísali viac než výstižne. Demokracia v tomto podaní je iba bezzubá šelma. Jediná cesta ako zjednať nápravu je vyhodiť tento nepotrebný nástroj na smetisko dejín. Iba pevná ruka muža s víziou môže viesť ľudí vpred. Človek je výnimočný,“ žmurkol na neho, „ale ľudia sú len stádo.“

„To je dosť vyhranený názor,“ podotkol Bernard.

„Áno,“ súhlasil jeho spoločník, „ale tak by to malo byť. Žiadne kvetnaté reči a nezmysly. Lenže ľudia, bohužiaľ, neradi počúvajú pravdu. Omnoho viac im sedia rozličné prázdne sľuby a frázy. Ani im nevadí, že niektoré sľuby sú jednoducho nesplniteľné. Aspoň nie v takom prostredí, aké tu dnes máme. Viete, ja si naopak myslím, že už nastal ten správny čas. Sociálne napätie je príliš veľké. Skôr, či neskôr to musí prasknúť. To, čo sa teraz nedá doriešiť demokraciou a slabými zákonmi, sa vyrieši v krvi revolúcie, keď sa udalosti dajú do pohybu.“

„Takto som o tom nerozmýšľal,“ povedal ticho Bernard.

„Presne takto ste o tom rozmýšľali mladý priateľu,“ takmer veselo ho prerušil starší muž, „čítal som nejaké vaše texty.“

Zdvihol ruku, aby ho umlčal, vidiac, že chce na to reagovať.

„Bola iba otázka času, kedy prídete. Bohužiaľ čas je to, čo nemám,“ povedal takmer smutne. „Ale poďme k veci. Nechal som si o vás zistiť nejaké informácie.“

Bernard so záujmom počúval. Stále ešte nevedel, kam celé toto stretnutie smeruje. Dúfal len, že sa nedostal do nejakých zbytočných problémov. Celé to tu totiž pôsobilo dojmom nejakej tajomnej konšpirácie. A to mu celkom nesedelo. On bol od svojej prirodzenosti skôr človek priamy a otvorený. Rád hovoril to, čo si myslel. Nemal rád nepriame vyjadrovanie a zbytočné chodenie okolo horúcej kaše.

„Takže, pozrime sa, čo tu máme?“ Drexler začal čítať zo záznamov, „Bernard Preiss, narodený v roku tisíc deväťsto sedemdesiat deväť ako druhé dieťa. Ženatý, dve deti. V súčasnosti pracuje v strojárskych firme. V práci aj v živote celkovo úspešný. V súkromí sa venuje rodine, rád číta. Dokonca napísal a vydal nejaké knihy. Príbehy sú dosť dobré, ale nepriniesli mu žiadny výrazný úspech. Nenašiel vhodného mecenáša, ktorý by ho cielene mediálne stvoril. Škoda, mne sa tá prvá kniha veľmi páčila. Bola taká osviežujúca.“

Odmĺčal sa a pozrel sa mladšiemu mužovi priamo do očí. V jeho pohľade sa mihlo pobavenie.

„Potom sú tu rôzne krátke texty, ktoré sú ladené veľmi radikálne. Niektoré by sa dali charakterizovať prívlastkom „extrémistické“. Príspevky na sociálnych sieťach, samozrejme anonymné, ale pomerne ľahko možné vystopovať. Zopár z nich by hádam napĺňalo aj skutkovú podstatu trestného činu, nemyslíte?“

„Ako ste sa k tomu dostali?“ spýtal sa neveriacky.

„Ako k čomukoľvek inému,“ odpovedal s krivým úsmevom. „Človek je dnes prepojený s novými technológiami a systémami a je možné ho takto celkom ľahko sledovať. Sociálna, zdravotná poisťovňa, banky, mobil, rozličné poplatky, sociálne siete. Jednoducho každý z nás sa nevedomky nachádza v pavučine dát. Tieto nitky sa dajú sledovať a spájať. Pokiaľ máte, samozrejme, isté možnosti. Nazveme to napríklad prístup k informáciám.“

Stlačil tlačidlo malého zvončeka a zavolať asistentku. V okamihu sa otvorili dvere.

„Prosím?“ spýtala sa tým istým milým hlasom.

„Prineste mi, prosím, kávu. Môjmu spoločníkovi silnejší čaj s jednou kockou cukru. Nemám pravdu?“ oslovil šibalsky mladého muža.

„Viete, že máte,“ odvetil rezignovane, stále ešte netušiac, kam to všetko smeruje.

Asistentka priniesla nápoje. Počkali, kým za sebou potichu zatvorila dvere, a potom už mohli nerušene pokračovať v predchádzajúcom rozhovore.

„Čas vypršal,“ zrazu dramaticky prehovoril starší muž. „Je načase vystúpiť z tieňa a dať udalosti do pohybu. Národ potrebuje jediného silného vodcu. Muža ktorý ho povedie tvrdou rukou, a súčasne s láskou. Jeho vízia musí byť jasná. Jeho cesta musí byť priama. Jeho sila uchváti davy. Umlčí všetkých hlúpych neprajníkov a zadupe ich do zeme.“

„Čo tým myslíte?“ neisto sa opýtal.

„Ty si ten muž, Bernard!“ zahrmel nečakane starší muž, „Otvor oči! Otvor konečne oči aj všetkým ostatným!“

Ostal zarazený náhlym výbuchom emócií. Na okamih mu hlavou prebehla myšlienka, či je tento muž psychicky celkom v poriadku. Možno bol práve teraz najvyšší čas postaviť sa a odísť. Ten zápal ktorý vykvitol v očiach staršieho muža, ho však zastavil. Nebolo pochyb, že neochvejne veril tomu, čo práve hovoril. Rozhodol sa teda, že si jeho slová vypočuje, a potom sa uvidí.

„Ako to mám urobiť? Ak by som aj na mizivý okamih pripustil, že máte pravdu, predsa len sám nedokážem takéto niečo zrealizovať.“

„To nechaj na mňa,“ opäť sa lišiacky usmial. „Použijeme na to ich vlastné slabošské zbrane. Tie ich trápne médiá, podprahové vymývanie mozgov. Vytvoríme tvoju osobnosť. Ľudia ťa budú bezbreho milovať. A ani sami nebudú vedieť prečo. Vložíme ťa priamo do ich hláv. Všetko už je pripravené.“

„Tak prečo to neurobíte vy sám? Keď je všetko už teda také pripravené. A presne viete, čo konkrétne máte robiť,“ opýtal sa priamo.

„Prečo?“ zopakoval otázku, pomaly prikyvujúc hlavou. „Ako som už spomínal, nemám dost času. Ale to nie je to, o čom som chcel hovoriť. Nemysli si, že naše stretnutie bola náhoda. Vybral som si ťa už dávnejšie, dlho ťa skúmal a hodnotil. Máš v sebe naozaj obrovský potenciál. Si plný hnevu a to ti dáva silu. Tvoja myseľ je jasná a nezaťažená hlúposťami. Ty si ten pravý muž na túto úlohu.“

„Čo by som mal teda podľa vás urobiť?“ opýtal sa trochu zmätene.

„Iba buď sám sebou. Nechaj voľne plynúť svoje myšlienky a daj voľný priebeh svojim pocitom. O všetko ostatné sa postarám ja. Už dlho smerujem k tomuto bodu. Mám rozhodných tých správnych ľudí na všetkých potrebných miestach. Môžem spustiť masívnu kampaň v podstate kedykoľvek. Musím ťa však oboznámiť so svojou stratégiou. Cesta dlhá tisíc míľ začína prvým krokom, hovorí stará múdrosť. Cieľ je daný, dôležitá je však práve tá cesta. Mám vytýčené určité míľniky, ktoré bude potrebné dosiahnuť. Inak to jednoducho nie je možné zvládnuť.“

„Takže naším cieľom je, aby sa zo mňa stal prezident? Alebo predseda vlády?“ spýtal sa mladší muž mierne ironicky.

„Nie!“ Znelo to ako šľahnutie bičom. „Chcem, aby si sa stal jediným vládcom a vodcom tohto národa a viedol ho vpred.“

„Tak čo teda?“ stále nechápal.

„Chcem, aby si sa stal kráľom!“

Kapitola 2

Takmer všetky noviny v štáte zaplavili bombastické články. Len relatívne krátko pred nadchádzajúcimi voľbami sa vynorila nová politická strana. Na jej čele stál jej pomerne málo známy zakladateľ Bernard Preiss. Bol to obyčajný človek z ľudu. Jeho charizma však rástla zo dňa na deň. Už na prvý pohľad bol odlišný od zvyčajných politikov. Na rozdiel od nich nemal v ústach len prázdne sľuby, ale sa aj aktívne preukazoval činmi. Jeho pričinením sa vyriešilo niekoľko závažných osobných problémov ľudí na pokraji núdze. A to doslova v poslednej chvíli. Bol niečo ako lekár zasahujúci tam, kde štátny systém zlyhával, alebo jednoducho nechcel v medziach zákona nič robiť.

Čoskoro sa nehovorilo o ničom inom, len o ňom. Mal úžasnú charizmu, nielen ako muž, ale aj ako človek. Média sa doslova predbiehali v tom, kto prinesie o jeho osobe nejaké nové informácie. Zdalo sa, že jeho doterajší život je bez jedinej škvrnky. Niektorým skupinám samozrejme nesedel, ale ich hlas sa akosi strácal v záplave chvály.

Najnovší prípad zapálil rýchlosťou blesku ďalší ošial. Niekoľko desiatok prevažne starších ľudí prišlo v podstate o všetko. Prostredníctvom istej nebankovej spoločnosti a cez rozličné zvláštne exekútorские praktiky – všetko, samozrejme, v medziach zákona – prišli nielen o všetky svoje ušetrené peniaze, ale i o svoje domovy. Zákon však porušený nebol a dotknutým ľuďom ostali len oči pre plač.

„Stretneš sa s tým človekom,“ oznámil mu Drexler.

„Prečo?“ začudoval sa Bernard.

Starší muž sa na chvíľu odmlčal.

„Je pre teba dôležitý,“ odpovedal po chvíli tajomne.

„To celkom nechápem,“ bránil sa Bernard, „tento typ ľudí sa mi vyslovene prieči. Najradšej by som ho vymazal zo sveta, keby som mohol.“

„Je pre teba dôležitý,“ zopakoval Drexler, „ako filmový komparz pre hlavného kladného hrdinu. Tento tiež slúži na vykreslenie jeho osobnosti,“ doložil s ľahkým úsmevom.

„Čo by malo byť náplňou tohto stretnutia?“ chcel vedieť.

„Títo ľudia sú rakovina našej spoločnosti,“ začal hovoriť Drexler. „Zameriavajú sa na jej najviac zraniteľných členov. Zjednodušene povedané: prístupujú k nim so zrejším úmyslom ich okradnúť.“

„Myslím si to isté,“ prikývol mladší muž.

„Je to tak jasné,“ pokračoval právnik, „až sa niekto nezainteresovaný môže čudovať, prečo sa vlastne títo chudáci dobrovoľne zaväzujú k týmto neveriteľným okovám. Veď ako inak by sa dalo nazvať, keď človek podpíše nejaký papier, a potom postupne príde o všetko?“ znechutene potriasol hlavou na znak nesúhlasu. „A títo ľudia sú často životom vohnaní do kritických situácií. Či už je to výpadok financií pre nemoc, úraz, stratu blízkej osoby alebo jednoducho nerozumný nákup nepotrebných vecí. Často sú to ľudia bez stáleho zamestnania a stabilného finančného príjmu. Alebo takí, ktorí už majú nejaké financie požičané. Počúvame o mladých nepracujúcich, mamičky na materskej dovolenke alebo dôchodcoch, ktorí si nedokážu z nízkych dôchodkov usporiť väčšiu sumu. Takýto človek v žiadnom prípade nedostane v banke úver. Nespĺňa jednoducho základné podmienky bonity klienta, čiže je predpoklad, že by nevládal požičané peniaze splácať.“

„A vtedy sa ukáže dobrý anjel v podobe bezproblémovej pôžičky,“ nadviazal Bernard kyslo, „pôžičky na čokoľvek a bez akéhokoľvek zabezpečenia schopnosti splácať. Jedná sa napohľad o priateľské splátky, malé sumy zvyčajne na týždennej báze. Zdanlivo jednoduché a bez problémov. Pomoc v správnej chvíli.“

„Áno,“ prikývol Drexler, „treba len jeden malý podpis na štandardné tlačivo. Vyzerá to dôveryhodne. Veľa textu a ťažko zrozumiteľné formulácie. Aby si človek k tomu zavolať právnika. A na dôvažok malými písmenami niekoľko vysvetlení alebo doplnení zmluvy. A potom to začne. Človek si vlastne ani neuvedomí, že platí v relatívne krátkom čase dvojnásobok požičanej sumy. A takmer neviditeľný odkaz na penále v prípade omeškania splátok alebo dokonca neplatenia si ani nevšimne. Pritom, ako sme hovorili predtým, sú to najmä ľudia s nedostatkom peňazí, ktorí si to nemôžu dovoliť. Takže, čo bude nasledovať?“

„Nie všetci samozrejme dokážu držať krok s týmito splátkami,“ odpovedal Bernard a pokračoval: „Dôjde k omeškaniu splácania.“

„A na to práve tieto supy čakajú,“ víťazoslávne doložil Drexler. „Rozbehne sa kolotoč penalizačných poplatkov a nátlaku. Zasiahnutý človek sa prepadáva čoraz hlbšie. Nakoniec rezignuje. Nevládze platiť nezmyselne vysoké úroky a očividne podvodné splátky. Tým sa, samozrejme, problémy neskončia. Nastal čas na posledný krok. Podvodná pôžičková spoločnosť sa na nejaký čas odmlčí. Zdalo by sa, že kalvária už skončila. Vtedy nastupuje do hry ďalší parazit.“

„Exekútor,“ skonštatoval sucho.

„Áno,“ pridala sa Drexler, „to je tá čerešnička na torte. Aj keď v našom štáte trvajú súdne procesy hoc aj o hocijakú hlúposť celé roky, v prípade exekúcie ide všetko ako po masle. Bez zbytočných prieťahov je vydaný exekučný príkaz na zablokovanie financií alebo dokonca majetku.“

Drexler sa odmlčal.

„Dokonané je,“ predniesol ponurým tónom ako kňaz na zádušnej omši.

„Bežný človek nemá jednoducho šancu sa tomuto ubrániť. Nakoniec príde o mnohonásobne viac, ako si predtým požičal alebo dokonca o všetko. Je to tak zrejme. Toto všetko evokuje niekoľko otázok.“ Spýtavo pozrel na mladšieho spoločníka.

„Ako je takáto nepravosť vôbec možná v dnešnej vyspelej spoločnosti? Prečo štát dovoľí, aby takíto paraziti vyciavali jeho členov?“ priamo odpovedal Bernard, „a čo sú to vôbec za ľudia, ktorí dokážu vedome robiť takéto podlé skutky?“

„To sú správne otázky,“ prikývol Drexler, „prvé dve vyriešiš začas ty sám.“

Ukázal prstom na obálku na stole.

„Na tú poslednú sa opýtaš pána Fishera osobne.“

Schôdzka bola dohodnutá na jednu hodinu popoludní. Bernard na ňu prišiel s ďalšími dvoma členmi strany. V skutočnosti ich ani veľmi nepoznal. Viac mu pripomínali gorily nejakého bossa podsvetia než stranícky aktívnych ľudí. Odporučil mu ich starý pán a osobne im dal inštrukcie.

Čakali v prijímacej hale kancelárie finančnej spoločnosti. Rozľahlé priestory s mramorovou podlahou a kameňom obložené steny dodávali miestu takmer náboženský pátos. Človek sa tu cítil bezvýznamný a malý. Celé to bolo napohľad studené ako hrob. Za ťažkým stolom sedela decentne oblečená sekretárka.

„Dobrý deň,“ spustila nacvičeným hlasom, „pán Fisher vás za chvíľu príjme. Dáte si zatiaľ niečo? Kávu, čaj...?“

„Ďakujem,“ odpovedal silene milo Bernard, „dúfam, že tak dlho nebudeme čakať.“

Oznámte, prosím, pánovi Fisherovi, že už sme tu.“

„Áno, prirodzene,“ odpovedala rýchlo.

Zdvihla telefón a ohlásila ich. Chvíľu počúvala.

Bernardovi sa zezdalo, že jej myklo ústami v zadržíavanom úsmeve. To ho rozpáľilo. Necítil sa tu dobre. Tento typ ľudí priam nenávidel. Ovládol sa však a navonok ostal pokojný. Toto všetko bolo súčasťou hry. Aj on sa postupne naučil nedávať najavo svoje skutočné pocity, pokiaľ to nebolo prospešné jeho veci.

„Nech sa páči,“ oznámila konečne, „pán Fisher vás očakáva,“ naznačila smerom k masívnym dverám.

Ak prijímacia kancelária pôsobila veľkolepo, tento priestor ho jednoducho ohúrila. Presklená stena na najvyššom poschodí budovy Fisher Investment dokonale prezentovala zámer podčiarknuť očividný luxus vládnuci v tejto miestnosti. Okrem ťažkého mahagónového stola umiestneného pred sklenenou stenou a niekoľkých masívnych skriň tu bolo ešte menšie pohodlné sedenie pre štyroch ľudí v ľavej časti miestnosti. Drahé originály na bočných stenách boli iba samozrejším doplnkom tejto prepychovej bubliny.

„Dobrý deň, páni,“ pozdravil ich rozšafne hostiteľ a postavil sa.

Fisher bol muž asi okolo päťdesiatky. Na prvý pohľad bolo vidieť, že na seba veľmi dbá. Pravidelné návštevy fitness centra dali jeho postavu pevné kontúry. Vďaka hnedo opálenej pleti bez jedinej vrásky a tmavým pomerne hustým vlasom vyzeral skôr ako odkvitajúca filmová hviezda než ako finančník.

„Prepáčte,“ tón reči vôbec nebol ospravedlňujúci, „nezvyknem podávať ruku kdekomu...“ Slová ostali visieť vo vzduchu.

„Na tom nezáleží,“ odpovedal ticho Bernard.

Cítil, ako v ňom opäť začína postupne stúpať zlosť. Tento plaz sa vyhrieval na slnku v presvedčení že je dôležitejší ako ostatní. Že je niečo ako nadčlovek a všetci okolo sú len na to, aby sa poskladali na jeho blahobytný zbytočný život. Tentokrát sa ovládol len s vypätím všetkých síl. Úkosom pozrel na svojich spoločníkov, tí však len mlčali. Vedel presne, načo ich sem Drexler poslal.

„Posaďme sa teda,“ ukázal rukou k menšiemu stolu.

Pohodne sa usadili v malých kreslách.

„Viete,“ začal hovoriť finančník, „zvyčajne neprijímam neznámych ľudí. Dokonca ani keď sa jedná o potenciálne v budúcnosti dôležitých ľudí,“ doložil samolúbo.

„Prečo ste ma teda prijali?“ opýtal sa Bernard.

„Jeden veľmi vplyvný človek ma o to požiadal. Bol veľmi dôrazný,“ doložil a nervózne sa usmial. „Jednoducho sa to nedalo odmietnuť.“

Bernard mlčal. Len si pozorne Fishera prezeral.

„Teda,“ začal ten opäť, „čo je dôvodom vášho silného záujmu o stretnutie so mnou?“

Bernard stále mlčal. Akoby stratený v myšlienkach. V skutočnosti mu bola prítomnosť tohto človeka bytostne nepríjemná. Na druhej strane ho úprimne zaujímalo, čo vedie niekoho k tomu, aby povýšil svoje záujmy natoľko, že nemal problém priniesť neveriteľné množstvo bolesti iným ľuďom. A to všetko len pre ukojenie svojej márnosti.

„Prišiel som sa pýtať,“ prehovoril nakoniec Bernard ticho.

„Čože?“ čudoval sa Fisher.

„Ako môže jeden človek zničiť toľko iných životov pre svoje márne ciele,“ prehovoril Bernard tvrdo.

„Čo to má znamenať?“ prekvapene sa ohradil Fisher. „Ja ...!“

„Mlčte konečne!“ zahriakol ho tvrdo, „už sme, myslím, počuli dosť toho vášho samolúbeho tárania.“

Bernard si nalial trochu vody do skleneného pohára na stole a trochu si odpil.

„Ako som už povedal, prišiel som sa pýtať a vy mi budete odpovedať.“

„Viete, kto...?“ začal sa rozčuľovať druhý muž.

„Vy mi budete odpovedať,“ zopakoval Bernard bez reakcie na Fisherove rozporenie, „potom sa rozhodnem.“

Tón hlasu a nevypovedaná hrozba očividne finančníka paralyzovali. Len bezradne zvesil plecia.

„Pýtajte sa teda, pán Preiss,“ rezignoval.

„Vidím, že sa vám celkom darí,“ začal hovoriť Bernard, keď s vypätím vôle ovládol svoj hnev.

„Áno,“ opatrne odpovedal Fisher. „Ved' viete, niekoľko dobrých investícií. A progresívna stratégia.“

„Čo presne je oblasťou vášho záujmu?“

„Finančné služby, prirodzene,“ Fisher sa trochu spamätal, „vlastným finančnú spoločnosť, ktorá koordinuje činnosť viacerých menších spoločností.“

„Takže sa pohybujete vo svete čísel, mimo reálny svet bežných ľudí,“ zhrnul to Bernard krátko.

„Aj tak sa to dá povedať. Ľudia sú len jednotky. Vlastne ma zaujímajú len okrajovo. Omnoho vzrušujúcejšie je koordinovať finančné toky.“

„Vzrušujúcejšie?“ opáčil Bernard.

„No, myslel som tým omnoho zaujímavejšie. Mimo to sa mi v nedávnej minulosti podarilo rozbehnúť nový strategický plán na znásobenie našej príjmovej výkonnosti. Môžem o sebe bez preháňania vyhlásiť, že som veľmi úspešný a bohatý človek. Už mi zostáva len jeden nesplnený sen. Chcem kandidovať na prezidenta,“ doložil so samolúbym úsmevom.

„Chápem,“ uzavrel Bernard tvrdo. „Vy ste natoľko zahľadený do seba, že vás vôbec nezaujímajú dopady vašich strategických plánov na zvýšenie príjmovej výkonnosti. Akoby aj mohli,“ mimovoľne začal zvyšovať hlas, „keď bolesť, ktorú ste spôsobili mnohým, neprenikne do vášho umelého sveta.“

„Prosím?“

„Myslím, že to je jediné, čo vám ostáva,“ prorocky prehovoril Bernard. „Poprosiť všetkých o odpustenie.“

Na jeho pokyn sa jeho spoločníci postavili a prešli k finančníkovi.

„Ako to, preboha, myslíte?“ zhrozene sa spýtal Fisher.

„Váš prázdny zbytočný život v blahobyte sa končí,“ oznámil mu priamo, „v tejto zložke sú pripravené dokumenty, ktoré teraz podpíšete. Týmto aspoň čiastočne zmiernite dôsledky svojho bezbožného konania. Vrátime dôstojnosť tým, ktorým ste ju tak bezcitne vzali. Pravdaže okrem tých, ktorí si v zúfalstve vzali život,“ doložil smutne a potom pokračoval: „Použijete na to celý svoj nakradnutý majetok a zrušíte tie parazitické úžernícke spoločnosti.“

„Ako budem potom žiť?“ takmer plačlivo sa ozval Fisher, „Veď takto prídem o všetko. Čo bude potom so mnou?“

Bernard na muža oproti uprel mrazivý pohľad. V jeho očiach čítal rozsudok.

„Potom zomriete.“

Keď vychádzal z budovy, narazil na huf novinárov. Po krátkom prejave o čestnosti a zodpovednosti Bernard Preiss opustil v sprievode kamier a novinárov budovu. Ovácie ľudí čakajúcich vonku boli ohlušujúce. Oficiálne nebola táto návšteva avizovaná, ale napriek tomu sa tu zišlo niekoľko tisíc ľudí. Všetci ho nadšene vítali a kričali mu na slávu. Fotoaparáty cvakali ako o život, ale on si ich už viac nevšimol. V tvári mal pochmúrny výraz, akoby sa práve stretol s niečím jemu bytostne nepríjemným. Neodpovedal už na žiadne otázky, ani nedával žiadne ďalšie vyjadrenia. Len ráznym krokom prešiel k autu s logom jeho politickej strany. Rýchlo nastúpil a stratil sa v spleti ulíc hlavného mesta.

Ešte v ten večer vydal majiteľ nebankovej spoločnosti vyhlásenie. Rozhodol sa ospravedlniť všetkým dotknutým osobám a vyjadril ľútosť nad svojim predchádzajúcim konaním. Vraj si uvedomil, ako konanie jeho spoločnosti ublížilo mnohým ľuďom. Prehlásil, že berie za tento stav osobnú zodpovednosť. Údajne nechal svojich účtovníkov okamžite zostaviť zoznam takto postihnutých ľudí a záväzne prisľúbil, že v najkratšom možnom čase dôjde k náprave. Všetky nehnuteľnosti budú vrátené pôvodným majiteľom a nie celkom čisto vybraté peniaze sa vrátia do správnych rúk.

O dva týždne ho našli v jeho byte. Vlastne ten byt už ani nebol jeho. Určení ľudia rozpredali rýchlo celý jeho majetok a všetky peniaze boli použité na splatenie ním vytýčených záväzkov. Keď dlho neotváral, privolaní hasiči násilím otvorili bezpečnostné dvere. Nájdene telo už nevykazovalo známky života. Bol mŕtvy najmenej dvanásť hodín. Na odchod z tohto sveta si však zvolil dosť kurióznym spôsobom. Po tom ako napísal list na rozlúčku, v ktorom opätovne vyjadril ľútosť nad svojím životom, si napchal hlboko do úst zväzok pochybných úverových zmlúv, ktorý ho nakoniec udusil.

Objavili sa aj určité pochybnosti, či sa skutočne jednalo o samovraždu. Niektorým ľuďom sa zdalo zvláštne, ba až nemožné, aby sa niekto zabil takýmto nezvyčajným spôsobom. Policajné vyšetrovanie však prinieslo jasné výsledky. Smrť nastala bez cudzieho zavinenia.

O krátky čas vzrušila verejnosť ďalšia neuveriteľná správa. Po rokoch výskumu sa podarilo dostatočne preukázať, že pramenitá voda z centrálnej oblasti štátu má prekvapujúco liečivé účinky na viacero neliečiteľných civilizačných nemocí. U testovaných pacientov sa

preukázalo nielen krátkodobé zlepšenie zdravotného stavu, ale dokonca aj zastavenie progresu nemoci. To bol veľmi významný prvok. Táto voda okamžite získala cenu zlata.

Hneď nato sa objavili v médiách informácie o významnej francúzskej farmaceutickej spoločnosti, ktorá prejavila záujem o investície v tejto oblasti. Začali prebiehať rokovania s vládou o prípadnom vládnom stimule vo forme priamej dotácie a desaťročných daňových prázdnin. Spoločnosť mala v pláne postaviť plne automatizovanú továreň na spracovanie a balenie vody. Cieľový objem bol vytýčený na milión tristo tisíc hektolitrov vody, ktorá bude určená prevažne na export. Menšia časť bude balená priamo do fliaš a zvyšok sa bude vyvážať vo veľkokapacitných cisternách. Spoločnosť sa zaviazala, že vytvorí cirka štyridsať stabilných pracovných miest.

Takmer okamžite po zverejnení tejto správy sa zdvihla mohutná vlna protestov. Ľudia vychádzali do ulíc a dávali najavo svoju nespokojnosť s rozpredávaním základných komodít štátu. Zdalo sa, že pohár trpezlivosti už pretiekol. Na niektorých miestach sa demonštrácie spájali aj s násilnosťami. Rozvášnený dav rozbíjal výklady obchodov a ničil zaparkované autá. Boli nasadené poriadkové zložky polície, ktoré sa zúfalo snažili dostať situáciu pod kontrolu. Nedostali však jasné príkazy, ako postupovať. Situácia bola až príliš napätá a jediný nesprávny krok, jediná iskra mohla zmeniť všetko v ohnivú smršť.

„Čas vypršal,“ predniesol Drexler.

„Áno,“ odvetil Bernard, „vy ste to vedeli, však?“

„Samozrejme,“ sprisahanecky na neho žmurkol, „bol to jeden zo základných kameňov mojich strategických plánov. O tomto projekte sa v zákulisí hovorí už celé roky. Rozumieš tomu? Stovky miliónov odídu do zahraničia na účet súkromnej spoločnosti. A čo my? Nám vytvoria niekoľko smiešnych pracovných miest. Aj tie budú dotované štátom. Nie je to nad slnko jasnejšie? Toto je megakrádež! Spáchaná na občanoch tohto štátu. A úplne verejne!“

„S tým môžem len súhlasiť.“

„Už predtým boli podobné situácie. Keď sa predávali takzvané strategické podniky. Elektrárne, bane a iné. Boli údajne veľmi hlboko stratové. Zaujímavé, že takmer hneď po odkúpení súkromnými spoločnosťami sa stali, naopak, vysoko ziskové. Ale ľudia už boli všetkým takí otupení, že na to ani nejako výrazne nereagovali. Preto sa rozpredávalo stále viac a viac. Aj keď sa všetko napohľad dialo prirodzenou cestou, opak bol vždy pravdou. Celé sa to dialo podľa premyslenej stratégie. A stále sa to deje. Napríklad vstup do Európskej únie. O pár rokov nadobudne platnosť klauzula o možnosti odkupovania pôdy cudzími štátnymi príslušníkmi. Doteraz to nebolo možné, ale onedlho by sa malo všetko zmeniť. Myslíš, že pre štátom dotovaného farmára zo západu je problém prísť sem a preňho za pár šupiek kúpiť stotisíce hektárov najlepšej pôdy? Môže potom za lacný peniaz produkovať potraviny na našom území a pod svojím logom ich predávať na svojich trhoch. Ľudia budú musieť jesť vždy. Takže čo potom?“

„Mhm,“ pritakal súhlasne Bernard.

„Ale teraz to už prepískli,“ pokračoval starší muž zapálene, „Predať vodu! To už musí byť jasné aj absolútne zaslepenému obmedzenému idiotovi, čo sa chystá. Takže teraz je ten čas. Čas vytiahnuť do ulíc a chopiť sa vlády. Potom bude možnosť napraviť všetky doterajšie krivdy.“

Pozrel sa vážne na mladšieho muža. Potom pomaly prikývol.

„Áno,“ povedal ticho, „ty máš ten potenciál. Máš v sebe oheň. Ty povedieš týchto ľudí vpred. Nenechaj sa zastaviť ničím a nikým.“

„To sa nesmie stať!“ kričal zapálene z tribúny do mikrofónu. „Nesmú nám ukradnúť vodu. Kašleme na ich zopár špinavých bankoviek! To čo chcú, patrí nám a nie je to na predaj! A nikdy nebude!“

Dav šalel. Hovoril im z duše. Niekoľko desiatok tisíc ľudí sa zhromaždilo na najväčšom námestí v hlavnom meste. Od rána sa ich počet niekoľkokrát znásobil. Vrelo to tu ako v úli. Napätie sa dalo priam krájať. Sila driemajúca v dave iba čakala na to, aby mohla vytrysknúť na povrch a zmiest' všetko, čo sa jej ocitne v ceste.

„Nastal čas!“ zvolal hlasno do mikrofónu, „nastal čas zvrhnúť túto predajnú skorumpovanú vládu. Vládu, čo slúži záujmom iba pár ľudí. Čo sa bez váhania pchá do zadku, len čo niekde zašušia peniaze. Nemajú právo nám vládnuť! My im to nebudeme naďalej tolerovať.“

Odmĺčal sa. Dav reagoval okamžite. Rozhorčenie vybičované plamenným prejavom znásobovalo emócie na maximum. Dav sa zmenil na jeden celok. Každý jednotliviec sa stal len jedným atómom z obrovského desaťtisíc-hlavého tela.

S úžasom pozeral na zhromaždenie pod tribúnou. Bol si vedomý svojej sily. Iba on jediný teraz ovládal všetky tieto emócie. Bolo to opojné. Až príliš. Chvíľu sa nechal unášať tou silou. Potom sa však prinútil upokojiť. Drexler ho postupne pripravoval aj na toto. Bude si na tieto pocity musieť zvyknúť a nedať sa nimi strhnúť. Veľké veci si vyžadovali nadhľad. Okrem toho ich teraz čakal ďalší stupienok na ceste k vrcholu. Veľmi sa na to netešil. Skôr naopak, vo svojom podvedomí cítil nastupujúcu hrôzu. Postupne ho začala chytať panika. Ako drvivá väčšina ľudí, aj on mal silne vštepený podvedomý strach z väzenia. Nedalo sa však nič robiť. Už nebolo cesty späť. História hovorila jasne. Každý revolučný vodca musel byť perzekvovaný systémom, proti ktorému bojoval. To mu dodávalo auru mučeníctva a spoľahlivo priťahovalo davy.

„Občania!“ zvolal z celej sily, „teraz je ten čas! Podme spoločne a zvrhnime túto vládu! Týchto špinavých zlodejov! Nevážia si svojich voličov a občanov, a preto si ani nezaslúžia im vládnuť! Teraz je ten čas!“

„Teraz je ten čas! Teraz je ten čas! Teraz je...!“ skandoval dav ako jeden muž.

Vykróčili smerom k budove Úradu vlády. V zhromaždení to vrelo. Bernard kráčal na čele spolu so svojimi straníckymi spolubojovníkmi, ako ich nazýval, nasledovaný armádou rozvášnených ľudí. Jeho armádou!

Cestu im zastala policajná zátarasa. Niekoľko stoviek mužov poriadkových síl oblečených v ťažkých ochranných oblekoch s veľkými štítmí v ľavej ruke. V pravej zvierali dlhé gumené obušky pripravené na použitie.

„Toto je nepovolené zhromaždenie!“ zaznel autoritatívny hlas z ampliónov, „Okamžite sa rozíďte! Inak budeme musieť použiť silu!“

„Nemáme zbrane,“ zakričal niekto z davu hlasno, „naším štítom je spravodlivosť. Našou palicou je holá pravda.“

V bočnej uličke v týchto dňoch práve prebiehala rekonštrukcia zámkovej dlažby na pešej zóne. Bolo tu postavených niekoľko veľkých paliet s betónovými kockami. Veľkosťou sa práve hodili do ruky. V skutočnosti to, samozrejme, žiadna náhoda nebola. Išlo skôr o presné načasovanie.

Vzduchom začali lietať dlažbové kocky smerom ku policajnému zátarasu. Chvíľu to vyzeralo ako čierny dážď, ktorý sa zniesol z oblohy ako hnev Boží. Niektoré z nich si našli cestu pomedzi ochranné štíty a pár policajných ťažkoodencov museli náhlivo previezť do nemocnice. Ubehli dlhé dve minúty.

Vtedy sa konečne pohli aj oni. Vbiehali do rozvášneného davu a rozdávali údery na všetky strany. Vznikol neskutočný zmätok. Všade sa rozliehali výkriky hnevu a bolesti. Ale malá skupinka policajtov nemohla v žiadnom prípade zastaviť tento rozvášnený dav. Po krátkej chvíli bol odpor zlomený a rozvášnený dav pokračoval smerom k budove Úradu vlády. Za sebou nechal dobitých policajtov a rozmlátenú techniku.

Bernard pocítil náhlu závrat. On jediný vedel, čo bude teraz nasledovať. Prišlo mu mierne nevoľno. Nevdojak si spomenul na svoj včerajší rozhovor s Drexlerom.

„Je to naozaj nevyhnutné?“ opýtal sa zronene.

„Veľké veci si vyžadujú veľké obete,“ odpovedal mu ten presvedčene. „Účel svätí prostriedky. Cieľ je dôležitý. Na ceste za ním musíš počítať so stratami. Ver mi. Bez tohto by celá situácia nemala dostatočnú údernú silu.“

Na okamih zavrel oči. Chvíľu uvažoval, že predsa len zastaví tento dav. Že zastaví nasledujúce udalosti, ale podvedome cítil, že to nespraví. Už sa rozhodol. Cesta späť je zatvorená.

Účastníci protestného pochodu práve dorazili k ďalšiemu zátarasu. Skupinka policajtov bola menšia a už na prvý pohľad to neboli príslušníci poriadkových síl. Stáli ticho a mierili svojimi zbraňami na prichádzajúcich. Išiel z nich strach.

„Pane,“ jeden z nižších dôstojníkov pribehol chvatne k veliteľovi zásahu, „pane, práve prišiel rozkaz priamo od ministra vnútra. Máte rozkaz k ostrej streľbe.“

„Čože?“ neveriacky naňho pozrel. „Čo to, dočerta, má znamenať? Spojte ma s ministrom. Ihneď!“

„Je mi ľúto, pane,“ odpovedal nešťastne, „krátko po prevzatí rozkazu došlo k prerušeniu spojenia. Ľutujem, ostali sme v tom sami. Rozkaz je rozkaz.“

Veliteľ sa na chvíľu zamyslel. Už nebol čas. Dav sa blížil.

„Bože, odpusť,“ povedal ticho.

Potom sa otočil k svojim mužom. Bol k tejto jednotke pridelený len pred dvoma dňami a v podstate ich ani nepoznal. Pohľad do ich tvárí ho dosť miatol. Neprejavovali sa na nich žiadne zvyčajné emócie. Nevidel tam strach, nerozhodnosť, alebo akékoľvek pocity prirodzené pre túto situáciu. Dokonalí profesionáli.

„Vybrať gumové projektily!“ zavelil rázne, „nabit' ostrými. Na môj pokyn pál!“

Ozvala sa salva. Potom ďalšia. Niekoľko ľudí padlo na zem v záplave krvi. To už sa jednotlivé rany zmenili na streľbu z automatických zbraní. Smrť kosila svojou obludnou kosou desiatky ľudí. Všade bolo počuť nárek ranených a ich blízkych. Bolo to strašné. Ľudia utekali na všetky strany v snahe zachrániť si holý život. Niekoľko odvážlivcov sa pokúsilo kamennými dlaždicami zasiahnúť páliacich policajtov, ale za svoju nerozvážnosť čoskoro zaplatili najvyššiu cenu.

„Prestaňte!“ zvolal Bernard hlasno a vykročil sám v ústrety páliacim policajtom, „Čo to robíte?! Toto nesmiete. Ja sa vzdávam za všetkých týchto ľudí! Robte si so mnou, čo chcete, zbabelí bastardi!“

Niekoľko policajtov pribehlo k nemu. Surovo ho zrazili na zem a bezohľadne mu nasadili putá. O chvíľu už sedel v policajnej dodávke na ceste do väzby.

Ďalší míľnik je dosiahnutý.

Mimoriadne spravodajstvo neustále vysielalo najnovšie správy, ale aj záznamy dôležitých momentov z dnešných dramatických udalostí. Moderátor vzrušene komentoval najnovší vývoj udalostí.

„Dnešné poobedňajšie zhromaždenie proti pripravovanému zákonu o predaji vody do zahraničia sprevádzali búrlivé protesty. V hlavnom meste sa zhromaždilo niekoľko desiatok tisíc stúpcov a sympatizantov pomerne novej radikálnej strany Spravodlivosť a Úcta, skrátene SÚ. Prejav viedol sám zakladateľ a predseda strany Bernard Preiss. Prinášame krátky zozrih jeho prejavu.“

Na obrazovke začala bežať zvolená sekvencia. V strede obrazovky sa ocitol sám Bernard Preiss na vyvýšenom mieste s megafónom v ruke. Jeho slová rezonovali v šalejúcom dave.

„To sa nesmie stať!“ kričal do mikrofónu, „nesmú nám ukradnúť vodu. Kašleme na ich zopár špinavých bankoviek! To, čo chcú, patrí nám a nie je to na predaj! A nikdy nebude!“

Krátky pohľad na šalejúci dav vystriedala ďalšia snímka.

„Nastal čas!“ zvolal muž na tribúne do mikrofónu. „Nastal čas zvrhnúť túto predajnú skorumpovanú vládu. Vládu, čo slúži záujmom iba pár ľudí. Čo sa pchá do zadku, len čo niekde zašustia peniaze. Nemajú právo nám vládnuť! My im to nebudeme naďalej tolerovať.“

Kamera opäť zaberala moderátora. Ten bol evidentne vzrušený týmito udalosťami – ako, nakoniec, aj ostatní. Davová psychóza už opantala všetkých. Nedalo sa tomu vyhnúť.

„Po tomto prejave,“ pokračoval v komentári, „sa dav začal presúvať k budove Úradu vlády. Cestou sa dostal do konfliktu s príslušníkmi poriadkovej polície. Na oboch stranách došlo k viacerým vážnym zraneniam.“

Opäť zábery na rozvášnený dav útoiaci dlažbobnými kockami na čakajúcich policajtov. Tie vystriedali snímky ťažkoodencov nemilosrdne bijúcich obuškami demonštrantov. Potom dav ako rozbúrená rieka zmietol príslušníkov poriadkovej polície a prelietal sa cez nich. Už im nič nestálo v ceste.

„Následne sa dostali takmer až k samotnému Úradu vlády. Tu ich zastavila špeciálna policajná jednotka strelbou ostrými nábojmi. Došlo k usmrteniu najmenej šestnástich ľudí. Nemocnice sú plné ranených. Podľa dostupných informácií veliteľ zásahu psychicky nezvládol vypätú situáciu a nariadil strelbu do davu. Minister vnútra podal okamžite demisiu. Cíti morálnu zodpovednosť za toto zlyhanie jeho podriadeného. Na mieste sa zhromažďujú ľudia prejavujúci sústrasť so zabitými a ich príbuznými. Toto je čierny deň v histórii nášho štátu. Prinášajú kvety a zapalujú sviečky.“

Moderátor sa na chvíľu odmlčal. Pravou rukou si siahol na prijímač na uchu, kým prijímal najnovšie pokyny z televízie. Potom sa nadýchol a pokračoval: „Z réžie sme práve dostali informáciu, že máme k dispozícii reálne zábery zo strelby na demonštrantov. Dopredu upozorňujem, že je to len pre silné žalúdky a určite nie vhodné pre malé deti.“

Obrazovku naplnili roztrasené zábery ľudí padajúcich pod guľkami automatických zbraní, ako aj obrázky policajtov nemilosrdne vyberajúcich ciele. Nato do strelby neohrozene vkročil jeden muž. Bol to samotný zakladateľ a predseda strany Spravodlivosť a Úcta Bernard Preiss. Bez strachu o svoj vlastný život vykročil priamo v ústrety nezmyselne strieľajúcim policajtom.

„Prestaňte!“ zakričal. „Čo to robíte?! Toto nesmiete. Ja sa vzdávam za všetkých týchto ľudí! Robte si so mnou, čo chcete, zbabelí bastardi!“

Pribehlo pár policajtov, ktorý zrazili muža na zem a nešetrne mu nasadili putá. Kamera zabrala tvár muža. Tváril sa odhodlane a napriek bezohľadnému zaobchádzaniu nevydal zo seba ani hlások. Len pohrdavý pohľad na jeho katov prezrádzal jeho vnútorné rozpoloženie.

„To je teda niečo,“ neprofesionálne s obdivom zhíkol moderátor, ktorý sa na chvíľu zabudol. „To som ešte v živote nevidel. Taká odvaha!“

Potom sa spamätal, alebo dostal pokyny z réžie a už vyrovnaným hlasom pokračoval.

„O ďalších udalostiach vás budeme, pravdaže, priebežne informovať. Z hlavného mesta Ivan Zeller.“

Súdny proces bol dramatický, ba až trochu teatrálny. Konal sa za účasti médií a tie prenášali každý detail. Znalému veci by sa zdalo, že je trochu zvláštny. Prokurátor akoby svojimi otázkami nahrával obžalovanému Bernardovi Preissovi. Ten sa rozhodol obhajovať sám. Uviedol, že sa necíti vinný ničím iným len tým, že konal podľa svojho presvedčenia. Viedol v odpovediach dlhé monológy, ktoré sa často vymykali koncepcii otázky. Chvíľami pôsobili ako filozofické úvahy o politike a behu sveta. Trochu to trochu vyzeralo ako politická kampaň.

„Čo vás viedlo k tomu vystúpiť na inkriminovanom nepovolenom zhromaždení?“ položil prokurátor ďalšiu zo svojich otázok.

Obžalovaný chvíľu mlčal, akoby uvažoval o odpovedi. Potom pozrel prokurátorovi priamo do očí - alebo skôr do kamery za ním – a začal hovoriť.

„Cítil som to ako svoju povinnosť. Keď som videl na uliciach tých ľudí volajúcich po pravde a spravodlivosti, nemohol som voči tomu ostať chladný. Vrel vo mne spravodlivý hnev rovnako ako v nich. Žiaden človek by sa nemal nečinne prizerať nespravodlivosti. Vo svojom srdci som cítil, že tam musím byť s nimi. A okrem toho, neexistuje niečo ako nepovolené zhromaždenie. Naša ústava hovorí jasne. Občania majú právo vyjadrovať svoje názory. Ak je vláda natoľko vzdialená od názorov svojich občanov, môže pociťovať istý strach. Veď ako inak si môžeme vysvetliť predchádzajúce udalosti ak nie strachom súčasnej vlády z názoru svojich vlastných ľudí?“

V súdnej sieni sa ozval potlesk. Prítomní povstali, aby vyjadrili podporu tomuto neohrozenému človeku. Hovoril im priamo z duše.

„Čo ste si mysleli, keď začali policajti páliť do zhromaždených ľudí?“ pokračoval prokurátor vo výsluchu.

„Cítil som bolesť,“ odpovedal úprimne, „ohromnú bolesť nad tými zmarenými životmi. Životmi ktoré nezmyselne zobral tento skorumpovaný systém v snahe zachrániť sám seba pred nevyhnutným.“

„Ako to myslíte?“

„Všetkým je jasné, že táto vláda už nemá právo vládnuť. Vládnuť ľuďom, ktorých nielenže sklamala, ale ich oberá aj o to najcennejšie. O ich slobodu a o ich životy.“

Otočil sa do jednej z kamier. V jeho pohľade bolo odhodlanie.

„Ste hanbou tohto štátu. Nemáte žiaden mandát vládnuť občanom, ktorých podporu ste v minulosti získali podvodom. Teraz sa však konečne ukázala vaša pravá tvár. Vyzývam túto vládu k demisii!“

Cesta je kratšia o ďalší krok.

Búrlivé diskusie nakoniec dospeli až k rezignácii súčasného premiéra a odstúpeniu celej vlády. To automaticky vyvolalo predčasné parlamentné voľby. Ich termín bol vytýčený na koniec augusta. Kým bude zvolená a začne úradovať nová vláda, všetky činnosti bude riadiť dočasný úradnícky kabinet vymenovaný prezidentom. Ten zatiaľ povedie republiku a pripraví všetko potrebné na predčasné voľby.

Výsledok predčasných volieb bol skutočne prelomový. Nová strana Spravodlivosť a Úcta s prehľadom vyhrala. Získala nadpolovičnú väčšinu poslaneckých miest v parlamente. Jej prevaha bola natoľko veľká, že nebude pre ňu potrebné ani uzatvárať nejaké koalície s inými stranami. Z jej radov vzíde nový budúci predseda vlády. Po vymenovaní do úradu prezidentom sa môže konečne chopiť moci a začať naplňovať svoj predvolebný program.

Prvá cesta novozvoleného premiéra vo funkcii viedla hneď po zložení slávnostnej prísahy na miesto krvavého masakru. Pri príchode ho sprevádzala manželka a dve dcéry. Kamera zachytila v jeho očiach slzy smútku. Vybraní vojaci prinášali pamätné vence a kládli ich na určené miesto. Potom premiér zapálil sviecu a zavrel oči v tichej modlitbe. Nato sa otočil k ostatným zúčastneným.

„Stojím na tomto mieste smútku,“ začal hovoriť hlbokým hlasom, „a nikdy nezabudnem. Nikto z nás nezabudne na týchto padlých hrdinov. Na tomto mieste bude stáť večný pamätník ich odvahy. Toto námestie bude navždy niesť ich meno.“

Kapitola 3

Starý Drexler dnes vyzeral naozaj zle. Bol v tvári celý popolavý a jeho vycivenosť už bola badateľná aj cez šaty. Ťažká nemoc si vyberala svoju cenu. Keď Bernard vstúpil do jeho

pracovne, sedel práve v kolieskovom kresle umiestnenom pri okne a pozeral na mesto pod sebou. Ani sa už nesnažil postaviť.

„Vítam ťa, mladý priateľu,“ povedal s neskrývanou radosťou, „V prvom rade blahoželám k výsledkom volieb a zvoleniu za predsedu vlády. Ten hlúpy starý mamut,“ myslel tým súčasného prezidenta, „musel puknúť od zlosti. Dokonca bolo vidieť, ako veľmi by si želal ťa nevymenovať. Nemal však možnosť čokoľvek v tomto smere podniknúť. Tvoja podpora medzi občanmi je až príliš veľká, aby sa odvážil vzoprieť toľkému množstvu voličov. Ten hlupák si namýšľal, že bude kandidovať aj v ďalších prezidentských voľbách.“ Nahlas sa rozosmial, pokiaľ mu to len jeho zúbožené telo dovoľovalo. „Pozeral som v televízii tú pietnu spomienku padlých počas demonštrácie. Bolo to dosť dojemné. Dokonca si mal v očiach slzy.“

„Boli skutočné,“ ticho odpovedal Bernard, „cítim zodpovednosť za ich smrť. Mohol som to zastaviť. Ale to vy veľmi dobre viete.“

„Áno viem,“ prikývol Drexler, „a som rád, že si nestratil cit. Ťažkých rozhodnutí bude veľa a mnohé budú ešte omnoho bolestnejšie. A obľudnejšie. Preto ťa prosím, aby si nikdy nestratil sám seba. Svoje vnútorné ja. To bude tvoja jediná záchranná brzda, ktorú budeš v budúcnosti mať.“

Vošla asistentka v sprievode zdravotnej sestry.

„Pán Drexler, je čas na ďalšiu dávku morfia,“ oznámila mu starostlivo.

Namrzene mávol rukou.

„Nie,“ rozhodne sa ohradil, „nechcem teraz žiadne morfium. Potrebujem mať čistú hlavu. Tieto udalosti sú pre mňa omnoho dôležitejšie ako toto hlúpe zomierajúce telo. Keby som tak mal viac času!“

Poslal ich obe preč. Nato sa otočil späť k Bernardovi. Trochu sa pousmial.

„Takže, ďalší krok?“

„Áno,“ odpovedal zamyslene.

Starší muž mu nikdy predtým sám od seba nepovedal, čo sa deje s jeho telom. Spomenul si na jedno z ich prvých stretnutí. Vtedy mu vyložil svoje sny a plány. A prezradil mu, že on sám nemá dost času na ich realizáciu. Po celú dobu, čo sa poznali, mu ani jedenkrát nevysvetlil, ba ani nenaznačil, čo sa s ním deje. Telo staršieho muža očividne chradlo a umieralo. Jeho brilantný mozog však ešte vždy pracoval ako dokonalý stroj, akoby chcel poprieť všetko ostatné, čo sa dialo so zvyškom tela.

Rakovina. Keď mu Drexlerova asistentka konečne povedala o čo sa jedná, mnohé pochopil. Ten človek mal hlavu plnú plánov, ale už mu dochádzal čas. Vybral si teda jeho, aby ich naplnil. A on nesklame.

„Trocha sa mi to vymyká z rúk,“ prehovoril po chvíli stiesnene, a potom sa odmlčal.

„Pokračuj,“ vyzval ho starší muž so záujmom.

„Neviem sa cez ten zložitý systém nijako prehrýzť. Akoby ma po celý čas držal v šachu. Všetky svoje predsavzatia musím neustále prehodnocovať a je veľmi ťažké čokoľvek dokončiť. Na prvý pohľad tu nie je dostatok finančných zdrojov v podstate na nič. Zdanlivo nedokážem pokryť ani bežné veci a nie ešte spustiť moje vlastné plány. Celé je to veľmi nepriehľadné. Všetky príjmy a výdavky sú zamotané a neviem sa v tom vyznať. Všetko je tak komplikované! Mojm plánom bolo vyriešiť otázku nemocníc. Aby mali ľudia, ktorí mi veria, dostupné zdravotníctvo. A kvalitné zdravotníctvo. Aby mali dôstojné dôchodky. A vôbec, aby sa ich dožili. Príliš veľa prostriedkov sa však záhadne stráca nevedno kam. Nevie, ako to zrealizovať. Všetko je akési zamotané. Na všetko treba tie hlúpe peniaze. Bankári a ekonómovia mi radia ďalšie zadlženie, aby sa vraj naštartovala ekonomika. Mám si požičať peniaze z medzinárodných bánk za výhodných podmienok. Ale to isté robili aj všetci moji predchodcovia a kam nás to dovedlo. Čo mám teda, doparoma, robiť?“

„Moji ľudia mi hlásili, že už sa konečne sformovali špeciálne jednotky v potrebných počtoch a s potrebným vybavením,“ zdanlivo nesúvisle odpovedal Drexler.

„Áno,“ pritakal zmätene Bernard.

„Dobre teda, nastal čas na ďalší krok. Prejdi, prosím, k môjmu pracovnému stolu a vytiahni z prvej zásuvky obálku.“

Počkal, kým vytiahne obálku a otvorí ju.

„Čítaj,“ vyzval ho, „pomaly, máš čas. Preštuduj si tieto materiály. A nesúď unáhlene. Je to len ďalší nevyhnutný krok k ozdraveniu. Prekážky musia byť odstránené permanentne. Už nie je čas na dlhodobé kostrbaté riešenia. Nie je čas na hlúpe kompromisy.“

Východná časť štátu, jeseň 2001

Boli tri hodiny ráno. Napriek pokročilej jeseni bolo ešte stále pomerne teplo. Tmavé vojenské nákladné autá si razili cestu tmavou nocou. Kolóna smerovala k odbočke z hlavnej cesty. Lesná cesta bola neupravená a len sporo viditeľná. Rýchlosť kolóny sa o poznanie znížila. Blížili sa však k cieľu.

Menšie auto idúce v čele kolóny zastavilo na okraji lesa. Spojovací dôstojník spustil zariadenie na blokovanie signálu mobilných sietí. Od tohto momentu sa nikto nemohol s týmto miestom spojiť. Operácia s kódovým menom Hádés začala.

Táto načierno postavená osada bola vybratá ako prvá. V podstate slúžila ako cvičenie, ktoré malo predchádzať omnoho väčšej operácii. Biedne drevené stavby, často zlepené hlinou, boli zväčša pokryté vlnitým plechom. Kde-tu zavýjal jeden z mnohých psov, ktorí sa prehrabovali v nekonečnom množstve odpadkov. Páchlo to tu neporiadkom, ľudskými výkalmi a močom. Osadu tvorilo asi dvadsať takzvaných domov, či skôr chatrčí. Podľa informácií tu žilo niekoľko desiatok ľudí. Všetci dospelí boli nezamestnaní a veľká časť z nich na invalidnom dôchodku. Mnohí z nich analfabeti. Napriek tomu akoby boli všetci právnici. Každý z nich vedel celkom presne o všetkých možných sociálnych dávkach a príspevkoch, na ktoré mohli mať nárok. A samozrejme ich všetky plne využívali. Mladí sa zase len nezmyselne poľakovali hore-dole a hľadali, ako sa čo najľahšie dostať k peniazom. Vo veľkej miere sa tu najmä medzi mladými rozbujnalo fetovanie lacného toluénu. Takýto vývoj do veľkej miery prirodzene vyplýval z podmienok, v akých vyrastali.

Príslušníci špeciálnych jednotiek rýchlo vyskákali z nákladných áut a rozbehli sa na vopred určené smery. Po tom, ako sa rozmiestnili na príslušné stanovišťa, sa jeden po druhom hlásili koordinačnému dôstojníkovi. Nastal čas.

Mestečko duchov

Z noci na dvanásteho októbra došlo k zaujímavej udalosti. Načierno postavená osada neprispôsobivých občanov bola ráno nájdená úplne ľudoprázdna. Z neznámeho dôvodu všetci jej obyvatelia zmizli nevedno kam. Ostali po nich len prázdne budovy. Zanechali v nich úplne všetko, nábytok, elektrospotrebiče, oblečenie. Skutočne veľmi zvláštne. Odohrala sa tu neznáma tragédia, alebo je to zásah nejakej vyššej mystickej sily? Ľudia hovoria o pradávnej kliatbe, ale aj o možnej prítomnosti mimozemšťanov.

Zvláštnu udalosť nahlásil mladý muž, ktorý sa ráno vrátil z diskotéky. Údajne ho zaskočilo, že jeho rodina nebola doma. Až ráno zistil, že celá osada je úplne prázdna. Okamžite informoval políciu. Prípado prevzal špeciálny vyšetrovateľ nedávno vzniknutého Úradu pre špeciálne záležitosti. Mladého muža previezli na policajnú stanicu, kde prebieha ďalšie vypočúvanie. V tomto štádiu vyšetrovania sa však zdržal akýchkoľvek vyjadrení.

„Tento článok je posledný k tejto téme, ktorý sa objavil v novinách,“ prísne pozrel na prítomných mužov.

Stáli bez pohybu, so sklonenými hlavami. Napätie v miestnosti sa dalo krájať. Samotné práve prebiehajúce operácie boli veľmi náročné. Možností zlyhania bolo až príliš veľa. Jediný chybný krok v tomto štádiu mohol znamenať zrútenie celého plánu. Plánu na ktorom pracovali niekoľko dlhých mesiacov a teraz sa začal konečne krok za krokom realizovať. Tento úzky tím ľudí, ktorí sa zúčastnili vedenia operácie, bol vystavený veľkému tlaku z možného zlyhania. Ak by sa akcia nepodarila, alebo vzbudila prílišnú pozornosť, všetko by sa zrútilo. Skončila by nielen ich politická kariéra, tým si bol istý. Čakalo by ich doživotné väzenie a biľag odsúdenia. Celá operácia bola z pohľadu bežných ľudí obľudná. Vlastne ešte nedávno by to videl rovnako. Zbaviť sa pre štát nepohodlných ľudí nebola ľahko morálne obhájiteľná akcia. Nehovorili tu totiž o ničom menšom ako o hromadnej vražde nepohodlných občanov. A nakoniec, kto mal to právo určiť, kto bude odstránený? Kto mohol povedať, že ten ktorý človek nie je prínosom pre spoločnosť a nemá preto právo žiť? Či by sa v najhoršom prípade nezačali hromadne odstraňovať aj ľudia napríklad ťažko chorí alebo iní s neliečiteľnými vrodenými poruchami? Celé to bola pomyselná Pandorina skrinka. Ak ju raz otvorili, bude niekto schopný ju včas zatvoriť?

„Áno pane,“ prehovoril jeden zo zúčastnených, „už sa to nebude opakovať. Máme pustiť do obehu nejakú historiku, ktorá by to celé vysvetľovala? Aby sme učičkali ľudí, keď sa...?“

„Nie!“ prudko ho prerušil Bernard, „žiadne fantastické príbehy. Nič. Jednoducho sa o tom už nebude hovoriť a koniec.“

„To nebude také jednoduché,“ nadviazal ďalší člen jeho užšieho teamu.

Bernard na neho prenikavo pozrel s otázkou v očiach.

„Nie všetky médiá máme pevne v rukách,“ pokračoval, „práve naopak, tie najväčšie a najviac sa podieľajúce na tvorbe verejnej mienky sú v prevažnej miere vo vlastníctve niekoľkých spoločností. Cez rozličné prepojenia sa dajú vystopovať až k určitým ľuďom. To oni využívajú médiá práve aby menili verejnú mienku podľa svojich potrieb. Majú akoby určité zadanie. Iste ste si všimli, že v istých momentoch viaceré médiá, či už televízia, rádia alebo tlač informujú o určitých veciach v tom istom štýle. Akoby sa snažili vnútiť masám nejaký konkrétny názor.“

„A teda?“ premiér stále čakal.

„Na začiatok bude asi najlepším spôsobom jednoducho pracovať bez pritiahnutia nežiaducej pozornosti. Samozrejme sa nedá úplne utajiť, keď sa niečo takéto udeje. Pokiaľ však nebudú známe nijaké konkrétne detaily, nebude v podstate o čom informovať,“ uzavrel.

„Ako dlho potrvá, kým sa nám podarí ovládnuť médiá?“ opýtal sa zachmúrene Bernard.

Otázku adresoval ďalšiemu zo svojich verných.

„Postupujeme krok za krokom,“ nadviazal Weiss. Ten bol s Bernardom v tíme od samého začiatku a práve on dostal za úlohu dostať médiá pod úplnú kontrolu. „Postupne skupujeme menšie televízie, rádiá a tlač. Rovnako zavádzame usmerňujúce zákony pre ich postupné obmedzenie. Ale to ešte nejakú chvíľu potrvá,“ doložil ospravedlňujúco.

„A čo s veľkými hráčmi, ktorých tu spomínal Albert?“ spýtal sa opäť premiér.

Všetci mlčali. Žiadna jednoduchá cesta ako dosiahnuť na takzvaných veľkých hráčov nateraz neexistovala. Ľudia stojaci za médiami boli súčasne činní aj v iných odvetviach. Jednalo sa najmä o obchod a finančníctvo. Média slúžili skôr na ovládanie myslenia širokých mas a podsúvanie im rozličných myšlienok, ktoré sa hodili len úzkej skupinke ľudí. Napríklad, prečo je výhodné celoživotne sa zadlžiť, prečo je dobré kupovať to či tamto.

„Možno by sme si ich mohli na začiatok kúpiť. Myslím, ponúknuť im nejaké akoby výhody, kým ich dostaneme na lopatky,“ nadhodil Weiss neisto.

Všetci prítomní v miestnosti vedeli, ako premiér bytostne neznáša tento typ ľudí. Aj teraz mal tvár stiahnutú narastajúcim hnevom. On nevyjednával. On konal.

„Iba kým sa nám ich podarí odstaviť,“ rýchlo pokračoval Weiss a rozrušene začal vyberať zo svojho fascikla pripravené dokumenty.

Rýchlym krokom prešiel cez miestnosť a začal ich pripínať na jednu polovicu veľkej magnetickej tabule. Postupne zostavil určitú schému.

„Podľa vášho zadania sme postupne vytvorili prehľad vlastníckych vzťahov vo vybraných médiách. Zaujala nás najmä táto osoba,“ ukázal na jedno meno, ktoré sa opakovalo vo viacerých súvislostiach.

„Pokračujte,“ vyzval ho Bernard.

„Bolo to veľmi zložitá,“ nadviazal Weiss, „tie spoločnosti sú navzájom dosť zložito previazané cez vlastnícke vzťahy. Niektoré z nich čiastočne vlastnia iné spoločnosti a podobne...“

„Podme k veci, prosím,“ netrpezlivo ho prerušil premiér.

„Prepáčte,“ zajachtal Weiss a rýchlo pokračoval: „Jeho meno je Samuel. Je to veľký finančný magnát, ktorý akoby ovládal všetko a všetkých. Vlastne je niekde v pozadí každého problému, ktorý sme si vytýčili na riešenie. Skoro to vyzerá, akoby to bol náš kľúčový nepriateľ.“

„Čo tým chcete povedať?“ opýtal sa Bernard ticho. To meno dnes nepočul po prvýkrát.

„Aj ja som na jeho meno niekoľko krát narazil,“ nadviazal Albert. „V skutočnosti sa pravdepodobne nevolá Samuel. Je to niečo ako prezývka. Jeho reálne meno pravdepodobne ani nikto nepozná. Je to niečo ako šedá eminencia, ktorá stojí v pozadí všetkého významného, čo sa v spoločnosti deje. Určuje smery.“ Odmlčal sa a potom pokračoval: „Je dokonca možné, že sa ani nejedná o jednu osobu. Skôr sa mi zdá, akoby to bola skupina ľudí, ktorá vytvára nejaký pakt. Ako akási tajomná stredoveká lóža,“ doložil.

„Teda takto,“ zamyslene prehodil premiér.

„Podľa môjho názoru je Samuel momentálne príliš silný. Myslím, že pre nás je v podstate nepostihnuteľný. Nedokážeme na neho priamo udrieť.“

„Každý je zraniteľný,“ pochmúrne prehodil predseda vlády. „Aj keby sme ho mali fyzicky odstrániť. Ak odsekne hlavu jedovatého hada, jeho telo sa stane bezmocným. Celá tá sieť ľudí sa rozpadne ako domček z kariet.“

„Máte pravdu,“ súhlasil Albert, „ale len v prípade, že sa jedná o osobu. Ak sme však narazili na organizáciu, ani smrť jedného z čelných predstaviteľov organizáciu nezlomí.“

Premiér sa na krátku chvíľu zamyslel. Už aj samému mu napadlo, že to nebude jednoduché. Príliš veľa vecí spolu súviselo na to, aby sa jednalo iba o náhodu.

Spomenul si na svoj nedávny rozhovor s Drexlerom.

Bolo to v ten večer, keď oznámil kandidatúru na premiéra po víťazných voľbách. Cesta sa pred ním otvárala.

„Toto Samuelovi pekne vytrie zrak,“ keď hovoril, zahrali Drexlerovi v očiach iskričky ako malému chlapcovi, „s týmto nepočítal.“

Bernard na neho prekvapene pozrel. Takto starého pána nepoznal.

„Podcenil ťa. Neskutočne ťa podcenil,“ takmer neviazane sa tešil Drexler. „Absolútne neodhadol, o čo sa tu hrá. Pravdepodobne si myslí, že sa len ďalší hlupák dostane k moci,“ odpil si z pohára. „Hlupák, ktorého je možné ľahko zmanipulovať. Oh, ako sa len mýli!“

„Nechápem...“ začal hovoriť Bernard, no Drexler sa tak ľahko nedal prerušiť vo svojom vytržení.

„To nič, priateľu, neskôr sa dozvieš,“ prestal sa smiať a zrazu zvažnel.

„Kto je ten Samuel?“

„Zatiaľ ešte nenastal čas, aby si sa to dozvedel,“ tajomne povedal starší muž. „Možno sa to celkom nedozvieš nikdy. Dôležité je, že je to tvoj najväčší nepriateľ. A ty ho musíš poraziť. Zničiť ho nedokážeš, ale poraziť...“

„Kto to je?“ opýtal sa Bernard opät'. „Musíte mi to povedať. Musím predsa poznať svojho nepriateľa,“ snažil sa apelovať na Drexlera.

„Nie,“ prehovoril starší muž vážne, „ešte je príliš mocný. Budeš postupovať krok za krokom, podľa môjho plánu. Postupne budeš jeho moc znižovať. Zo začiatku to bude nebadane. Samuel si to ani neuvedomí. Pomaly bude slabnúť a ty budeš silnieť,“ takmer dramaticky sa odmlčal. „Budeš utínať chápadlá jeho moci. Jedno po druhom. Až kým v tomto štáte z neho neostane len bezmocné torzo. S médiami si nateraz nerob starosti,“ náhle zmenil tému. „Tie mám celkom pod kontrolou. Samozrejme, nejakí jednotlivci by sa mohli nekontrolovateľne snažiť skúmať to, čo nie je v našom záujme. O to sa však postarám.“

„Pán premiér, na čo myslíte?“ jeden z mužov prerušil sieť jeho myšlienok.

Pozrel sa okolo seba. Ich zmätené pohľady mu prezradili, že sa zamyslel na dlhší čas, ako predpokladal. Jeho ľudia. Jeho najbližší okruh spolupracovníkov. Všetkých mu starostlivo vybral sám Drexler. On sám mal dôkladne preštudované záznamy každého z nich. Okrem toho boli neustále preverovaní. Mohol im veriť, to už vedel. Všetkých spájalo to isté nadšenie a snaha niečo zmeniť. Mali spoločný cieľ. Len nedávno sa ocitli na miestach, kde budú môcť začať naplňovať svoje poslanie. Teraz tu lačne čakali na jeho ďalšie pokyny.

„Dobre,“ začal hovoriť, „mám jasný plán, podľa ktorého budem postupovať. Avšak, popritom určite nebudem kráčať naslepo.“

Bolo nad slnko jasnejšie, že jeho cesty so Samuelom sa skôr či neskôr skrižia, chcel byť na neho pripravený. Toto však nateraz nie je prioritou.

Sústredeným pohľadom si premeral prítomných. Videl ich očakávanie. No nie všetci si uvedomovali, po akom tenkom ľade sa pohybovali. Stačila jediná nepozornosť či hlúpa náhoda a všetko mohlo byť stratené.

Znenazdajky buchol päťou po stole. Nemohli si dovoliť žiadnu chybu. Každá, aj tá najúžasnejšia správa po pár dňoch prestala ľudí zaujímať. Boli, jednoducho, takí. V tomto sa bude musieť proste spoľahnúť na Drexlera a jeho konexie.

„Už nebudeme dlhšie čakať. Testovacia operácia prebehla bez väčších komplikácií. Po nežiaducich osobách neostala ani stopa. Nezabúdajme, že táto situácia sa v prvom kroku týka niekoľko tisíc ľudí. To odľahčí náš sociálny systém. Potrebné peniaze sa potom dostanú k ľuďom, ktorí si ich zaslúžia viac. Ľuďom, ktorí poctivou celoživotnou prácou do systému aj niečo prispeli a nie iba ťažili zo solidarity pracujúcej väčšiny.“

Drexlerov dom bol ponurý. Zdalo sa, akoby sa v ňom vznášal ťažký opar smrti. Tá už akoby len čakala na tohto výnimočného muža, aby ho mohla uchmatnúť do svojich pazúrov. On sa však napriek tomu nevzdával. Držal sa tenkého vlákna života ako utopenec slamky. Nehodlal stratiť ani jednu jedínú minútu.

Keď Bernard čakal v prijímacej hale, v hlave sa mu rojilo tisíc myšlienok súčasne. Väčšina z nich bola čierna ako smola. Znenazdajky si spomenul na svoje politické začiatky. Bol plný ideálov a plánov, ako zmení svet. Ako vyrieši šibnutím čarovného prútika všetky problémy. Dnes už vedel, že to tak nejde. Jediná cesta, ako to zrealizovať, bola tá Drexlerova. A bola poriadne trnistá ale najmä krvavá. To poznanie bolelo.

„Pán Drexler vás hneď prijme,“ ozval sa milý hlas jeho osobnej asistentky. „Poďte, prosím, za mnou.“

Napodiv ho nevedla k pracovni starého pána, ale úplne inde. Vyšli hore mohutným mramorovým schodiskom do prvého poschodia. Potom prešli do veľkej spálne. Napriek očividnej okázalosti sa tu necítil dobre. Pach nemoci tu bol až príliš výrazný.

„Dobrý deň,“ pozdravil Bernard, stiesnene váhajúc, či podať chorému ruku.

„Vítam ťa, mladý priateľu,“ odpovedal mu s bolestným úškl'abkom, ktorý pravdepodobne nahrádzal úsmev.

Pohľad na Drexlera bol naozaj hrozný. Ležal bezvládne na posteli. Bol doslova vychudnutý na kosť. Na tvári sa mu vynímali veľké oči. Zdalo sa, že každú chvíľu vypadnú z očných jamiek. Na hlave mal hustú hnedú parochňu. Jasný znak toho, že pri chemoterapii prišiel o vlasy.

„Už mi neostáva veľa času,“ prehodil smutne, „dúfam len, že tu budem natoľko dlho, aby som ťa dovedol aspoň na dohľad cieľu. Ako sa vyvíja posledný krok?“

„Objavili sa určité komplikácie, presne ako ste predpokladali. Na druhej strane, reakcie na situáciu boli minimálne. Napodiv to bolo ľahšie, ako som čakal,“ odpovedal. „Ľudí dnes naozaj nič nezaujíma. Skutočnosť, že také veľké množstvo ľudí bez stopy zmizlo, sa ich akoby ani netýkala. Vlastne ma to aj trochu mrzí a ľaká súčasne. Kde sa vzala tá ľahostajnosť voči iným?“

„To som predpokladal. Média sú mocné. Stačí ľuďom iba ukazovať, čo chceš, aby videli. Keď chceš zakryť niečo dôležité, stačí pustiť do médií nejaký trápny superskandal alebo nejakú hlúpu konšpiráciu a pozornosť všetkých sa razom obráti opačným smerom. Majú na očiach klapky. To sa nikdy nezmení. Aj v minulosti bola história len hračkou v rukách mocných. A napokon, mnohým sa uľavilo. Keď zmiznú problémy, ľudia majú tendenciu na ne rýchlo zabudnúť. Takže preto aj tak veľké množstvo ľudí napohľad nikomu nechýba. Každý sa zaujíma len o seba.“

„Áno,“ súhlasil Bernard, „a prinieslo to veľké finančné úspory v štátnom rozpočte. Tieto peniaze sa teraz dajú použiť omnoho efektívnejšie.“

Starší muž pochmúrne prikývol.

„To bola tá jednoduchšia časť. Zbaviť sa záťaže vo forme pre spoločnosť nepotrebných a problematických ľudí. Teraz príde na rad ďalší krok.“

Ukázal rukou na nízky stolík. Ležala na ňom typická zložka. Bernard už vedel, že je to ďalší bod v strategickom pláne. Niekedy rozmýšľal, prečo mu starý pán jednoducho nedá k dispozícii celý plán, ale poskytuje mu ho takto po kvapkách. Raz sa ho na to dokonca spýtal.

„Cieľ je dôležitý,“ vysvetľoval mu vtedy, „ale k cieľu vedie cesta. Ak by si kráčal s oboma očami upretými na cieľ, nenaplnil by si potrebné kroky. Niektoré by si odflákal, ak to tak môžem povedať, iné by si celkom preskočil. To by sa ti však vrátilo ako bumerang. Základy nového štátu by neboli dostatočne pevné a celý systém by sa po čase zrútil. Takto každému jednému míľniku venuješ toľko energie, ako by bol jediný. A tak to má byť. To je jediná možnosť, ako dôjsť k cieľu.“

Prešiel k stolíku. Takto zblízka bol pohľad na Drexlera ešte strašidelnejší. V skutočnosti vyzeral ako chvíľu pred smrťou. Až ho striaslo.

„Tvoj ďalší krok bude komplikovanejší. Ak si sa zbavil slabých, teraz sa musíš zbaviť mocných. V tej zložke sú kompletne zoznamy ľudí, ktorí majú moc a peniaze. Týchto všetkých je potrebné odstrániť. Bývalí politici, podnikatelia, finančníci. Títo všetci majú mocné kontakty. U nás ale aj v zahraničí. Nebude také jednoduché docieľiť, aby zmizli bez stopy a bez vyvolania záujmu. Majú podporu a buď si istý, že sa nevzdajú bez boja. Nie sú to ešte tie najväčšie dravé ryby v rybníku. Na tie ešte nedozrel čas. Zatiaľ im necháme pocit nadradenosti a nedotknuteľnosti. Vôbec si neuvedomujú, že ďalší záťah kosy zotne aj ich hlavy.“

Zrazu sa rozkašľal vyčerpaný dlhým prejavom a nahromadenými emóciami. Jeho znivočené telo už nedokázalo držať krok s jeho hlavou. Zatváril sa znechutene. Rád držal svoj osud vo vlastných rukách. Toto bolo však silnejšie ako on.

„Zapamätaj si, že potrebuješ aj ich peniaze. Budeš musieť postupovať presne podľa týchto inštrukcií. Inak to jednoducho nemôže vyjsť. A to by ťa stálo život. Všetky plány, ktorým som zasvätil ten svoj, by boli zmarené.“

„Môžem sa vás niečo opýtať?“ znenazdajky odbočil Bernard od témy.

„Len sa pýtaj,“ posmelil ho.

„Už dlhší čas ma máta v hlave jedna otázka. A veľmi dlho sa vás to chcem opýtať. Ako ste vôbec prišli na tento plán? Ako vám vôbec mohlo napadnúť, že takéto niečo by mohlo byť možné? Ešte aj teraz, keď sa to už vlastne krok za krokom deje, sa sám niekedy zdráham uveriť, že je to možné. A predsa, postupné výsledky hovoria za všetko.“

Starší muž sa smutne usmial. Zapátral vo svojich spomienkach.

„Bol som rozhorčený a plný hnevu. Presne ako ty. Nevidel som však žiadnu možnosť, ako tento slabošský systém zmeniť. Ja sám som sa stal nástrojom toho úpadku. Postupne som postupoval po rebríčku moci. A nemýl sa. Najmocnejších mužov nikto nevidí. Sú v pozadí. Ich pokyny plnia, často dokonca nevedomky, nastrčení ľudia. Z pozadia nepozorovane vládnu bez ohľadu na to, ktorá politická strana je práve pri moci. Oni sú nadčasoví. Ja sám som precitol až po mnohých rokoch. Najskôr som tú moc miloval. Teda, až do momentu kým som zistil, že som len sluhom. Že slúžim záujmom niekoho v pozadí. Začal som snívať o tom, že ja to všetko zmením. Celé dni som rozmýšľal a plánoval. Veľmi opatrne som si vyberal svojich ľudí. Celé roky som postupne rozmiestňoval verných na kľúčových miestach.“ Odmlčal sa, potom pokračoval: „A potom to prišlo. Dostal som správu o tej vode. Aby si správne chápal, žiadny štát nemôže fungovať v izolácii od ostatných. Aj keby som bol schopný strhnúť ľudí a chopiť sa moci, nebolo by mi to vo finále nič platné. Jednoducho by ma prevalcovali ostatné štáty. Aby si mohol existovať, musíš mať niečo, čo chcú ostatní. Ropu, nerasty, technológie a tak ďalej. A vtedy sa objavila tá voda. Jej liečivé účinky sú dané špecifickým minerálom, ktorý je v nej rozpustený. Našťastie nie je možné ju chemicky vyrobiť v optimálnom zložení. Preto je taká jedinečná. To je ten tromf, na ktorý som čakal. Mal som svoju špecifickú a žiadanú vec. Mohol som spustiť svoje plány.“

Na chvíľu prestal hovoriť. Zadíval sa do diaľky, akoby hľadal ďalšiu niť svojich spomienok. Na tvári mu zahral bolestný úsmev.

„V tom čase som začal pociťovať prvé zdravotné problémy. Nevenoval som im prílišnú pozornosť. Nemal som na seba čas. Bol som zahľtený skúmaním aktuálnej situácie a zostavovaním a korigovaním svojej dlhodobej stratégie. To si vyžadovalo všetku moju pozornosť. Ale oni sa hlásili stále naliehavejšie a obmedzovali ma v práci. Nastupujúce bolesti mi nedávali na výber. Nakoniec som sa teda nechal vyšetriť.“

Znova sa odmlčal.

„Rakovina,“ prehovoril po chvíli. „Spočiatku som tomu odmietal uveriť. Prečo ja? To predsa nemohlo byť možné. Ale výsledky lekárskeho vyšetrenia hovorili jasne. Zomieram.“

„Preto ste si teda vyhladli mňa?“ spýtal sa potichu Bernard

„Vlastne áno,“ odpovedal ťažko, „ale ver mi, nebolo to ľahké. Dlhú dobu som hľadal vhodného muža, kým som došiel až k tebe. Tak či onak, kombinácia liekov, chemoterapií a tej našej liečivej vody môj život predsa len predĺžili. Či to bude dostatočne dlho, to sa ešte ukáže. Jedného dňa sa stratím a bude to celé ležať na tebe.“

Zrazu sa pozrel priamo do Bernardových očí. Akoby sa mu na chvíľu vrátila predošlá sila.

„Ja však viem, že ty tieto ciele naplníš. Rozhodol som sa správne. Teraz som si tým už istý.“

Bernard mlčky počúval slová staršieho muža. Dúfal len, že sa nemýli. Sám sebou si až taký istý nebol. Bez jeho vedenia sa cítil často bezradný a stratený.

Je čas na ďalší krok.

Kapitola 4

Rokovanie o štátnom rozpočte na ďalší rok sa nieslo v takmer radostnom očakávaní. Predpokladalo sa, že tento rok bude finančne štedrejší ako tie predchádzajúce. Pošepkávalo

sa, že je k dispozícii dostatok financií na bežné výdavky, ale aj na podporu nových projektov. To bolo dosť nezvyčajné. Sociálny fond doslova praskal vo švíkoch. Už koncom tohto roka bude spustený projekt Školstvo budúcnosti. Zahŕňal rozsiahlu rekonštrukciu väčšiny škôl a doplnenie učebných pomôcok. Rovnako bolo zacielené na takzvanú computerizáciu. Účelom bolo sprístupniť širokým vrstvám IT techniku a naučiť hlavne mladých ľudí ju od malička používať. Celkové investície boli ohromné, ale zdalo sa, že štát na to má.

„Budúci rok nás čakajú veľké veci,“ zahájil schôdzu Bernard Preiss. „Okrem národného povedomia a morálnej roviny spoločnosti sa musíme zamerať najmä na ekonomické ciele. Na to aby naši občania dosiahli potrebnú životnú úroveň, musia mať najskôr možnosti zamestnať sa. Každý politik vo svojom volebnom programe doteraz riešil diametrálne ekonomické rozdiely medzi jednotlivými oblasťami štátu.“

„To je pravda, pane,“ ozval sa jeden z jeho pobočníkov, „ale nikomu sa to nepodarilo efektívne vyriešiť.“

„Aký je váš názor?“ opýtal sa prítomných so zvláštnym podtónom, „prečo tomu tak je?“

Zhromaždení muži len mlčky pozerali pred seba. Všetci vedeli, že je to len rečnícka otázka. Premiér mal dávno vytýčené odpovede na základné problémy. Toto bol jeho zvyčajný nástup, ak sa to tak dalo nazvať. Mal svoje názory na riešenia. Potreboval len dotiahnuť detaily.

„Dobre teda,“ vyzval ďalšieho muža, „začnite vy, Norbert.“

Oslovený muž sa poobzeral po svojich kolegoch, potom si krátko odkašľal a začal hovoriť.

„Problém sa na prvý pohľad javí veľmi jednofarebne. V našom štáte sú oblasti s pomerne vysokou cenou práce, ktorá je ľahko dostupná. Naopak, v určitých častiach štátu, najmä v tej východnej, je problém s prácou veľmi výrazný. Na to sa viažu všetky ostatné ťažkosti.“

„Čo je dôvodom tejto zjavnej nerovnováhy?“

„Veľké investície, ktoré k nám prichádzajú, sa sústreďujú najmä v západnej a strednej časti nášho štátu. Paradoxne tam, kde je určitý nedostatok pracovnej sily a cena práce je dokonca omnoho vyššia. Tým sa však rozdiely medzi jednotlivými regiónmi len viac a viac prehlbujú. To je však len dôsledok iného problému.“

Na chvíľu sa odmlčal.

„Pokračujte, Norbert,“ vyzval ho premiér.

„Hlavný problém spočíva v dostupnosti,“ vysvetľoval ďalej, „tieto regióny sú pomerne odrezané od ostatných častí. Je to hlavne kvôli chýbajúcemu dostatočnému dopravnému spojeniu. Preto investori nechcú – aj napriek mnohým iným výhodám – v týchto oblastiach investovať svoje peniaze. Tými sú, mimo iného, omnoho menšie náklady na pracovnú silu.“

„A tak sa dostávame ku koreňu veci,“ predniesol premiér upäto, „ak chceme dať ľuďom prácu, musíme konečne rozťuť tento gordický uzol.“

Pozrel smerom k ministrovi dopravy.

„Nech sa páči, pán minister,“ oslovil ho priamo, „vysvetlite, prosím, stručne, aký je základný problém s realizáciou dopravných tepien v danej oblasti.“

„Všetky vlády sa v poslednom dosť dlhom období snažia riešiť otázku dostupnosti týchto regiónov pomocou diaľničného spojenia,“ začal vysvetľovať, „Bolo vytýčených niekoľko zaujímavých a aj dosť odvážnych projektov zahŕňajúcich desiatky premostení a niekoľko dôležitých tunelov. Tieto projekty by do veľkej miery vyriešili dostupnosť a naštartovali prílev investícií do spomínaných regiónov.“

„Takže cesta je už dávno vytýčená,“ skonštatoval sucho premiér, „prečo sa tu teraz o tom bavíme? Prečo tie diaľnice už dávno nemáme? A nerozšírujeme ich?“

Prestal hovoriť. Potom prešiel pohľadom po prítomných mužoch. Zastavil sa na jednom z nich.

„Pán Nitche,“ oslovil muža. „Vy ste počas predchádzajúcich dvoch volebných období zastrešoval výstavbu diaľnic. Preto som si vás tu dnes nechal pozvať,“ vysvetlil mu. „Môžete mi objasniť, v akom stave sú tie stavby?“ tón jeho hlasu zrazu stvrdol.

Oslovený muž stuhol. Pozvanie, ako to vzletne nazval premiér, bolo skôr násilné privlečenie. Keď ho dnes ráno vyzdvihli dvaja muži z Úradu pre špeciálne záležitosti, ledva sa stihol obliecť. Teraz tu sedel ako zbitý pes a silno sa potil. Nedalo sa však nič robiť, len spolupracovať.

„Veľa týchto projektov sa naozaj začalo realizovať. No doteraz sa podarilo ukončiť iba niektoré časti. Práce na mnohých zložitejších častiach sa na dlhší čas zastavili.“

„Prečo?“ otázka švihla ako bič.

„Chýbajú peniaze,“ odpovedal s obavou v hlase.

„Ako to?“ spýtal sa premiér uštipačne, „keď sme začali stavať, neboli k dispozícii potrebné projektové a finančné podklady?“

„To, samozrejme, boli,“ odpovedal muž roztrasene, „ale začas sa ukázalo, že náklady sa o niečo navýšili.“

„O niečo?“

„No, ahm,“ začal hovoriť, „ťažko povedať, je to veľmi individuálne.“

„Tak mi to zhrňte, prosím,“ rozhodne to neznelo ako prosba.

„Jednoducho sa ukázalo, že stavebné spoločnosti, ktoré vyhrali verejný konkurz, v skutočnosti nedokázali za daných podmienok objednávku splniť. Náklady boli jednoducho väčšie. Niektoré jednotlivé stavby aj o stotridsať percent. No v priemere o cirka päťdesiatšesť percent,“ vysypal rýchlo.

„Stotridsať? Päťdesiatšesť percent?“ zopakoval premiér ako zlomysel'ná ozvena, „Aj päť percent z týchto súm sú jednoducho obrovské straty,“ zhrnul stroho a pokračoval: „Prečo sa teda tieto projekty dostávali do rúk stále rovnakým stavebným spoločnostiam? Ako mohli znova a znova vyhrávať verejné tendre, keď predchádzajúca priama skúsenosť hovorila, že na to nestačia?“

„To bol jasný zámer,“ vedel, že im nehovorí nič nového a nemalo zmysel zahmlievať. „Vybraná stavebná spoločnosť zámerne ponúkne nižšiu sumu ako konkurencia, aby túto objednávku dostala.“

„Ako to, že nejaká veľká stavebná spoločnosť je schopná prijať, alebo sa uchádzať o ponuku, ktorú nevie nákladovo zrealizovať? Keď im predsa musí byť úplne jasné, že skôr či neskôr budú peniaze chýbať? Na základe čoho vytýčili uskutočniteľnosť projektu?“

„V tom spočíva ten figel,“ opýtaný sa trochu upokojil, a dokonca si dovoľil malý žart. „Od začiatku je všetkým zúčastneným jasné, že za týchto podmienok nie je možné projekt ukončiť. V podstate sa od samého počiatku počíta s tým, že sa budú náklady navrhovať.“

Muž sa odmlčal a odpil si z pohára vody.

„To však nie je všetko,“ pokračoval, „tieto mamutie stavebné spoločnosti nakoniec ani projekt sami nerealizujú. Veľkú časť stavebných prác distribuujú iným menším, ba až malým firmám. Tým však ponúkajú ešte menší profit, ako predtým pripadal jej samej, aby mali z toho svoj vlastný zisk. Takže teraz je už úplne jasné, že prácu jednoducho nie je možné v žiadnom prípade zrealizovať. Nešlo to predtým a po tomto to už nie je reálne. Hoci je peňazí evidentne málo, veľa finančných prostriedkov sa nenávratne stratí nevedno kam. Pri takýchto objemoch investícií a pohybe financií cez viaceré firmy je ich však veľmi ťažké vystopovať. Zastavenie prác sa spája najmä s tým, že tieto veľké spoločnosti nakoniec nevyplatili tie menšie na konci reťazca.“

„Takže, v čom tkvie potom sila týchto veľkých spoločností, keď všetko nakoniec visí na malých?“ opýtal sa premiér strojene a potom pokračoval: „Musíme zefektívniť proces financovania výstavby strategických projektov. Celé sa to musí spriehľadniť. Pán Beck,“ oslovil ďalšieho zo svojich ľudí. „ja to vidím tak, že tieto akoby veľké spoločnosti

pracujú len ako sprostredkovatelia objednávok a dozor nad ich vykonaním inými menšími firmami. Nebolo by teda lepšie, keby túto úlohu prevzal rovno štát? Ten by následne koordinoval prácu veľkých aj malých firiem.“

„Mohla by vzniknúť štátna stavebná firma, ktorá by riešila práve takéto strategické projekty. S týmto modelom sa, ostatne, stretávame vo viacerých okolitých krajinách,“ odpovedal zamyslene Beck.

„S tým plne súhlasím,“ pritakal premiér, „nakoniec by to bolo lacnejšie ale hlavne rýchlejšie.“

V Bernardovi táto téma vyvolávala veľa negatívnych emócií. Takéto očividné priživovanie sa na štáte mu dvíhalo žľč. Okrem toho, sám pochádzal z oblasti so zlou dostupnosťou a s tým súvisiacim nedostatkom práce. V pamäti nosil mnoho spomienok na dlhé rozhovory jeho rodičov, keď nemohli vyžiť z mesiaca na mesiac. Hlavne v období, keď bol jeho otec bez práce a márne sa ju pokúšal nájsť. Vlastne aj preto sa hneď po svadbe so ženou presťahovali do inej časti štátu. Nechcel, aby jeho žena a deti niekedy zažívali niečo podobné.

„Toto bude začiatok nášho smerovania,“ začal hovoriť zvýšeným hlasom, „zanalyzujeme aktuálny stav a vytýčime cesty, ako sa vyhnúť rovnakým chybám. Chcem vidieť výsledky. Chcem vidieť, že za určené peniaze sa zrealizujú príslušné projekty. Už žiadni paraziti! Už žiadne hry s číslami!“

Nevedomky zvýšil hlas.

„Toto okamžite zastavíme,“ pokračoval tvrdo. „A nielen to,“ zhlboka sa nadýchol. „Vy osobne si vezmete na starosť revíziu predchádzajúcich projektov. Zodpovednosť za straty sa v žiadnom prípade nekončí volebným obdobím. A rovnako, ak si niekto myslí, že je to už premlčané či zabudnuté, veľmi sa mylí. Chcem vytiahnuť tie zlodejské potkany na svetlo sveta. Prídu o všetok majetok. Všetci do jedného skončia po verejných procesoch vo väzení. Poslúžia ako odstrašujúci príklad pre ostatných.“

Všetci napäto počúvali. Tento človek v podstate v štáte vládol ako neobmedzený monarcha a oni len plnili jeho vôľu alebo priame príkazy. Celý kabinet vlády tvorili starostlivo vybraní ľudia, ktorí boli plne oddaní jeho myšlienkam. Samozrejme, ich informovanosť siahala len do takej hĺbky pokiaľ to bolo nutné. Každý z nich bol len malým kolieskom v obrovskom mocnom stroji. V Bernardovom stroji.

„Jednou z ďalších vecí, ktoré ma vždy vedeli rozhnevať na najvyššiu mieru, boli úžernícke otrocké celoživotné úvery. Kúpa bytu znamená pre mladých ľudí celoživotné zadlženie. Ja sám som to zažil. Ten psychický nátlak, ktorí si títo ľudia nesú v podvedomí, je vražedný. Stačí, aby mal niekto vážny úraz, alebo bol už neschopný splácať záväzky a príde o všetko. A jeho rodina môže skončiť doslova na dlažbe. To musí skončiť!“

Odmĺčal sa a odpil si trochu vody z pohára na stole.

„Začneme dvojfázovo. Najskôr nanovo zahájime výstavbu štátnych bytov. Tak dostane množstvo ľudí prácu. Stavbári, elektrikári, inštalatéri a tak ďalej. Rovnako sa rozbehnú všetky podporné priemyselné odvetvia. Výroba okien, dverí, radiátorov, panelov, nábytku a iných potrebných vecí. Takže ľudia budú mať prácu a bytov bude dostatok, takže môžu byť postupne pridelované tým, ktorí ich budú potrebovať.“

„A čo s tými, ktorí už sú týmto spôsobom zviazaní?“ spýtal sa jeden z jeho asistentov.

Zamyslene na neho pozrel. Teraz by sa mu hodil Drexlerov prenikavý úsudok a rozhlád. On vo svojom strategickom pláne nazval tento bod skúškou. Mal za úlohu sám zistiť, ako to zrealizovať. Dúfal len, že naplní jeho očakávania. A svoje.

„To bude vašou úlohou, páni. Žiadny štát nemôže len tak z ničoho nič zaplatiť dlhy súkromných osôb, ani keď sa jedná o jeho záujem. Teda vašou úlohou,“ oslovil najbližšie stojaceho muža, „bude nájsť cestu, ako z tohto štátu dostať preč cudzie úžernícke banky, ktoré ťahajú peniaze preč do zahraničia. Do vreciek súkromných osôb.“

Muž v stredných rokoch sa zamyslel. Už predtým mu bolo naznačené, čo sa bude od neho očakávať, a tak to nebolo až tak prekvapujúce. Toto bolo jeho prvé veľké vystúpenie v prítomnosti predsedu vlády. Dlho sa na ten deň pripravoval. Musí vzbudiť len najlepší dojem.

„Mám rozpracovaných niekoľko návrhov,“ začal rozvážne hovoriť. „V prvom rade bude potrebných niekoľko podporných zákonov. Bez nich by sme sa nepohli z miesta. Tieto zákony by mali doslova znemožniť bankám operovať na trhu. Predpokladám, že sa postupne sami stiahnu. Následne by mohla dostať nové kompetencie štátna banka, ktorá by vyplnila vzniknuté vákuum na finančnom trhu. Schematické znázornenie viacerých stratégií bude k dispozícii do dvoch týždňov. Samozrejme bude záležať na vás, ktorému z návrhov dáte zelenú. Ten sa potom rozpracuje do detailov. Myslím, že do troch mesiacov by sme mohli začať s jeho realizáciou.“

Bernard súhlasne prikývol. Richard dostával v minulosti mnohé menšie čiastkové úlohy a ešte ho nikdy nesklamal. Jeho úsudok bol zvyčajne rovnako britký ako správny. Vypočuje si jeho návrhy a potom sa rozhodne, čo ďalej.

„Je tu ešte jedna vec,“ váhavo začal hovoriť Richard.

„Nech sa páči, pokračuj,“ vyzval ho.

„Ukazuje sa, že minimálne dve z troch najväčších bánk sú previazané zvláštnymi vlastníckymi vzťahmi.“

„Ako to myslíš?“ spýtal sa premiér priamo.

„Vec sa má tak, že hoci sú tieto banky vlastnené zahraničným kapitálom, nejakým spôsobom nepriamo podliehajú istému finančníkovi v pozadí...“

„Samuel...“ ticho predniesol Bernard.

„Áno,“ prekvapene doložil Richard a pokračoval: „Už ste o ňom pravdepodobne počuli. Dal som svojim ľuďom pokyny na preverenie jeho aktivít. Onedlho budeme vedieť viac.“

„Nie,“ povedal krátko Bernard.

„Prosím?“ nechápal Richard. „Ako môžeme bojovať s niekým, koho nepoznáme? Musíme predsa zistiť čo najviac, ak máme...“

„Nie,“ zopakoval premiér dôrazne. „Týmto smerom nebudete vyvíjať žiadnu aktivitu. Postupujte podľa vašich pôvodných návrhov. Samuelom sa nebudete nateraz zaoberať.“

Skúška mala ešte jeden bod. Ten bol omnoho záľudnejší a komplikovanejší. Zdravotníctvo. Na to aby ho ľudia milovali, im musel ponúknuť istoty. Ubytovanie, práca, školstvo, zdravotná starostlivosť.

„Pán Richter,“ preniesol pohľad na ďalšieho muža, „toto je úloha pre vás. Povedzte mi, čo vy hodnotíte ako základné problémy zdravotníctva. Počúvam.“

„Peniaze,“ prehovoril priamo oslovený muž, „Peniaze, peniaze, peniaze. Všetko ostatné sa dá pomerne jednoducho doriešiť. Zdravotnícke technológie, lieky, špičkový personál. Budovy sa dajú zrekonštruovať, vybavenie sa dá doplniť.“

„A teda?“ zvýšil Bernard hlas.

„Som presvedčený, že problém má dve základné roviny. Tou prvou, menej závažnou, je finančné hospodárenie samotných zdravotníckych zariadení. Buď sa jedná priamo o rozkrádanie, lebo príležitosť robí zlodeja, alebo o neschopnosť. Druhá, omnoho závažnejšia komplikácia sa volá zdravotné poisťovne. Tieto inštitúcie mali vo svojej podstate slúžiť na to, aby sa peniaze pracujúcich občanov preniesli do zdravotnej starostlivosti o nich. Tieto peniaze musia občania zo zákona odvádzať. Za deti, nezamestnaných a iné skupiny odvádza poplatky štát. V skutočnosti sa zdravotné poisťovne správajú ako hociktoré iné komerčné spoločnosti. Snažia sa získať čo najviac finančných prostriedkov, ale naopak vydať z nich čo najmenej. Je to paradox, ale najviac im vyhovuje, keď je zdravotná starostlivosť čo najmenej dostupná. Iniciujú zrušenie oddelení v nemocniciach, redukcia lôžok na lôžkových oddeleniach, alebo rovno zrušenie celých nemocníc. Bežným občanom neskutočne sťažujú prístup k adekvátnemu ošetrovaniu. Poviem príklad: Človek chorý na rakovinu musí trikrát

týždenne cestovať na vlastné náklady cirka štyridsať kilometrov na chemoterapiu. Následne rozbitý a vyčerpaný z chemikálií, ktoré obsahujú lieky na chemoterapiu, majú svojpomocne cestovať domov. To je jednoducho príšerné. Rovnako sú občania kŕmení neustále správami o tom, aká dôležitá je prevencia a včasné zachytenie nemoci, ale v skutočnosti je problém dostať sa na špecializované vyšetrenie. Často je možné objednať sa až o pár mesiacov. V tomto prípade reči o včasnom zachytení zachraňujúcim život vyznievajú ako výsmech chorým. Pritom zdravotné poisťovne vykazujú neúmerne zisky. A teda peniaze, ktoré sú ľuďa povinní odvádzať zákonom, končia vo vreckách súkromných osôb.“

„Tu by sme mali teda začať,“ tento názor bol Bernardovi blízky.

Zamyslene prikyvoval hlavou vlastným myšlienkam.

„Pripravte potrebné podklady. Zákonom zrušíme tie parazitné spoločnosti. Vybraní odborníci preskúmajú finančné toky a navrhnu zmeny financovania. Musí to byť jasné a prehľadné.“ Pozrel na neho a zvýšeným hlasom povedal: „Máte na to tri mesiace. Ani o jeden deň viac. Chceme, aby ste to spustili čo najskôr. Je to jeden z našich najvyšších záujmov. Prerušíme tým pijaviciam prívod krvi. Už nás nebudú ďalej vysávať.“

Nastalo ticho.

„Ako vyzerá situácia v prípade farmaceutických spoločností pôsobiacich u nás?“ otvoril ďalšiu z tém, ktoré sa mali rozoberať na dnešnom stretnutí.

Richter prikývol a unáhle vybral zo svojho kufrika iný fascikel s dokumentmi. Zbežne si niekoľko z nich prezrel.

„Farmaceutické spoločnosti,“ začal hovoriť, „sú na prvý pohľad určitým protipólom zdravotných poisťovní.“

„V akom zmysle?“ spýtal sa so záujmom Bernard.

„No,“ pokračoval Richter, „ako som už spomínal, zdravotné poisťovne sa snažia vybrať čo najviac finančných prostriedkov od ľudí, ale použiť ich čo najmenej. Oproti tomu, farmaceutické spoločnosti sa snažia, ako ktorákoľvek iná obchodná firma, vytiahnuť z poisťovní čo najviac peňazí na liekoch.“

„To je predsa jasné každému,“ vložil sa do toho iný člen teamu, „aj bez tvojej hĺbkovej analýzy,“ dodal s miernym náznakom sarkazmu.

„To som rád,“ rovnakým tónom kontroval Richter, „aspoň budú viacerým jasné informácie, ktoré tu odznejú. A nemusím ich vysvetľovať príliš primitívne.“

„Dost' už!“ prikázal Bernard stroho. „Na takéto malichernosti nemám čas. Pokračujte.“

„Ach, áno,“ znovu začal hovoriť Richter. „Takže na prvý pohľad sa zdá, že sa jedná o dva protipóly. Najmä preto ma zarazilo, že sú tu isté prepojenia cez vlastnícke vzťahy. To ale rozoberiem neskôr.“

„Skráťme to,“ prerušil ho premiér. „V čom spočívajú najväčšie negatívne dopady privedkej sily týchto spoločností?“

„Ich dosah je široký,“ začal vysvetľovať Richter. „A obávam sa, že sa to nedá zhrnúť len do pár viet.“

„Pokúste sa,“ schladil ho premiér, ale potom miernejším tónom pokračoval: „Skúste nám priblížiť ich stratégiu.“

„Zásadnou vecou je uvedomiť si, že cieľom spoločností, ktoré vyrábajú lieky, nie je v skutočnosti liečenie ľudí. Ich jediným zámerom je naopak tlačiť ľudí do neustáleho kupovania liekov. Takže v ideálnej situácii je ich cieľom permanentne udržiavať ľudí chorých.“

„Ako sa také niečo dá realizovať?“ Vyhlásenie premiéra trochu zaskočilo.

„V prvom rade podávaním neúčinných liekov,“ odpovedal Richter. „Samozrejme, vec je omnoho zložitejšia a nedá sa na prvý pohľad tak jednoducho prehliadnuť. Napríklad, na niektoré nemoci známe už niekoľko desiatok rokov stále nie sú lieky. Pritom životnosť pacienta u niektorých je asi v rozmedzí jeden až desať rokov. V tomto období je potrebný

značný objem prostriedkov na takzvané udržiavacie lieky. To znamená že, pacient sa nelieči, ale stav sa nezhoršuje. Nedá sa to len tak jednoducho zovšeobecniť, ale minimálne je zvláštne, že farmaceutické firmy dlhodobo nevyvíjajú nové antibiotiká a virostatiká. Podľa môjho názoru je pre nich výhodnejšie ľudí liečiť dlhodobo, ako poraziť nemoc napríklad za dva týždne. Zdôvodňujú to prílišnou nákladnosťou výskumu a nízkou rentabilitou alebo dokonca biologickou nemožnosťou. Ako v prípade vírusov. Pritom si všetci pamätáme prípady rozličných chrípkových epidémií, keď po úmrtí niekoľkých ľudí najčastejšie vo východnej Ázii a následnom vzniku celosvetovej paniky sa zrazu v krátkom čase objavili vakcíny v miliónových množstvách.“

„Veľmi zvláštne. Celé to trochu zaváňa konšpiráciami,“ usmial sa premiér.

„A napokon,“ pokračoval, „všetci vieme, že v poslednom období nastalo veľké prepojenie farmaceutických spoločností cez ich obchodných zástupcov priamo s lekármi. Týmto spôsobom dochádza k priamemu vplyvu na jeden zo základných článkov nášho zdravotníctva. Samozrejme, lekárom sú poskytované určité pozornosti, zväčša finančné. Touto cestou sa dostávajú do obehu v podstate všetky predpisované lieky. Minulý rok odhadujeme predaj liekov za približne jeden a pol miliardy. Viac ako dve tretiny boli vyplatené za lieky na predpis.“

„A je iba na lekárovi, aké lieky predpíše,“ doložil zamyslene premiér.

„Vlastne áno,“ voľne nadviazal Richter, „takže predpisuje stále dookola lieky, ktoré mu boli určené. Týmto spôsobom je možné úplne čisto vytiahnuť peniaze zo zdravotných poisťovní a z peňaženiek pacientov, keďže mnohé lieky sú vo veľkej miere doplácané.“

„Dobre,“ prerušil ho opäť Bernard, „čo navrhujete?“

Richter sa krátko zamyslel.

„Väčšinu času som sa zaoberal analýzou aktuálneho stavu, než prikročím k hľadaniu riešení,“ povedal ospravedlňujúco. „Ale niekoľko jednoduchých bodov k narušeniu týchto praktík by som navrhol hneď. Ako prvú vec by som zaviedol širšie používanie generických liekov. Jedná sa o lieky identického zloženia ako originálne lieky, ktoré sa začali vyrábať po uplynutí určitej ochrannnej lehoty výrobcu. A samozrejme sú niekoľkonásobne lacnejšie.“

„Hmm,“ súhlasne prikývol premiér. „Teda vypracujeme zákonom podložené normy pre používanie tohto typu liekov. Tým by sme mohli výrazne ušetriť. Čo máme ďalej?“

„Potom sú tu voľne predajné lieky,“ pokračoval Richter. „V tomto sa správajú ako ktorákoľvek obchodná spoločnosť. Predávajú svoje výrobky. Nekonečné reklamy zamerané na akoby prevenciu majú za cieľ jediné, aby si aj zdraví ľudia neustále kupovali lieky. S tým sa spája aj médiami prezentované neustále strašenie určitými nemocami a podobne. Či už je to na posilnenie imunity, prevencia srdcovo-cievnych problémov, rednutia kostí, vitamínových náhrad a podobne. V tomto sa veľa toho urobiť nedá. Jediná možnosť je dlhodobejšia kampaň zameraná na zdravý životný štýl a pestrú stravu. To ale, myslím, veľmi nezaberie. Ľudia vždy radšej siahnu po rýchlom riešení v podobe tablety, než by sa mali dlhodobo obmedzovať.“

„Dobre,“ súhlasil premiér, „týmto sa zatiaľ nebudeme zaoberať. Ale myšlienka na dlhodobejšiu kampaň sa mi pozdáva. Prosím, pokračujte.“

„No aj tu sa stretávame s určitou podvodnou stratégiou. Je premyslenejšia, ako by sa zdalo na prvý pohľad a pre bežných ľudí nie je tak zrejmá. Hovorím o liekoch, ktoré iba potláčajú, alebo pokrývajú symptómy nemoci. Ide o rôzne lieky riešiacie najmä chrípku, nachladnutie a rôzne bolestivé stavy. Užívanie týchto klamných liekov často vedie k iným omnoho závažnejším problémom a to najmä v prípade prechodenej chrípky. Blokovaním bolestivých stavov liekom proti bolesti sa zas zasiahnutý často dostane k lekárovi až v pokročilejšom štádiu nemoci a jej následné liečenie si vyžaduje omnoho viac a drahších liekov, ako by tomu bolo v počiatočných fázach nemoci.“

„Takže fakticky zarábajú dvakrát,“ poznamenal premiér.

„Ďalším výnosným obchodom pre tieto spoločnosti je povinné očkovanie,“ nadviazal Richter. „Preto sa snažia zaradiť do zákonom prikázaného očkovania čo najviac vakcín.“

„Očkovanie, imunizácia je predsa jedným z najväčších pokrokov ľudstva,“ prekvapene zareagoval premiér, „predsa toľko závažných chorôb sa podarilo potlačiť len vďaka očkovaniu.“

„To je iste pravda,“ rýchlo dodal Richter, „ale ako v každom triku aj tu spočíva jeho dokonalosť v miere pravdivosti. Hneď to vysvetlím,“ zhlboka sa nadýchol a pokračoval: „Drvivá väčšina vakcín ktoré sa v súčasnosti používajú, sú vysoko účinné preventívne lieky. Len malá časť preventívnych očkovaní je v podstate zbytočná. Tieto informácie máme priamo z niekoľkých farmaceutických spoločností. Už som svojim spolupracovníkom zadal úlohu dôkladne preskúmať celú problematiku. Vakcíny, ktoré budú vyhodnotené ako zbytočné, sa postupne vyradia zo zákonom stanoveného povinného očkovania. Predpokladaná úspora v tomto bode je skutočne veľmi vysoká, keďže sa jedná o veľké množstvá periodicky sa opakujúcich očkovacích dávok.“

„Som spokojný s vaším prístupom, Richard,“ pochválil ho premiér. „Vidím, že ste sa do problematiky zahryzli naozaj pevne.“

„V neposlednom rade sa chceme zamerať aj na frekvenciu očkovaní, ktoré hodnotíme ako potrebné. Aj tú sa črtajú isté možnosti. Ako som už predtým spomenul, úspešnosť tohto triku spočíva v jeho vierohodnosti. Teda, v prípade potrebných očkovaní sa jedná často o obyčajné plytvanie. To znamená, že sa očkuje niekoľkonásobne viac, ako je v skutočnosti potrebné. To takisto predstavuje veľké výdavky. Všetky očkovania sa momentálne hlbkovo analyzujú a očkovacie periódy budú následne optimalizované.“

„Výborne, Richter,“ opätovne ho vyzdvihol premiér. „Schvaľujem všetky navrhované kroky, úplne ste ma presvedčili. Možno až na jeden bod.“

„Čo máte na mysli, pán premiér?“ chcel vedieť.

„Hovoríte, že farmaceutické spoločnosti sú momentálne príliš silné. Teda ak to správne chápem.“

„Áno,“ odpovedal sklesnuto Richter, „majú veľké finančné portfólio. Jedná sa prevažne o spoločnosti podložené zahraničným kapitálom, teda dcérske spoločnosti zahraničných firiem. Tie samotné majú veľký vplyv aj v zahraničí. Cez ich peniaze sú previazané s rozličnými politickými špičkami. Dokonca iniciujú zákony na podporu svojich aktivít.“

„Práve preto,“ tvrdo predniesol premiér, „práve preto ich musíme zlomiť. My sa tu pohybujeme v medziach našich zákonov, snažíme sa optimalizovať ich činnosť, nájsť ich viditeľné slabiny. Oni však majú len jeden cieľ. Zarábať na našich ľuďoch. Na mojich ľuďoch!“ Náhle buchol päťou po stole, až niektorí z prítomných stuhli.

„Čo máte na mysli, pán premiér?“ zopakoval Richter svoju predchádzajúcu otázku.

„Udrieme na nich priamo,“ tvrdo povedal premiér. „Nebudeme hrať podľa ich pravidiel. Nebudú nám donekonečna skúšať prejsť cez rozum a my na to nebudeme zbytočne strácať energiu. Máme na práci dôležitejšie veci, ako sa snažiť prerušiť prívod živín nejakým nenažrancom.“

Krátko sa zamyslel.

„Ak teda majú svoj kapitál v zahraničí a tu si šafária na náš úkor, budeme reagovať neočakávane. Pán Richter,“ oslovil ho, „podajte mi, prosím, zoznam farmaceutických spoločností pôsobiacich na našom území.“

Počkal, kým mu Richter priniesol požadovaný materiál. Potom si rýchlo preštudoval obsah predložených hárkov.

„Dobre,“ zhodnotil krátko, „to som predpokladal. Zastúpenie na našom trhu je veľmi nerovnomerné. Toto sú naše ciele,“ ukázal prstom na mená vybraných spoločností.

Keď Richter zbadal o ktoré spoločnosti sa jedná, prekvapene zakašľal.

„Tieto dve spoločnosti majú na našom trhu viac než šesťdesiatpercentné zastúpenie. V podstate vládnu trhu s voľne predajnými liekmi, ale aj s liekmi na predpis,“ zhodnotil, ešte stále nechápajúc, kam premiér týmto všetkým mieri.

„Vy osobne, Richter, vypracujete nasledovný detailný plán,“ začal postupne vysvetľovať svoje zámery, „zatiaľ nebudeme túto záležitosť riešiť postupným obmedzovaním týchto pažravcov. Práve naopak,“ odmlčal sa, „necháme ich spať na vavrínoch ich iluzórnej všemocnosti. Necháte preskúmať ich prešľapy. Následne im nastolíme likvidačné pokuty. Obviníme ich zo spolčovania, nekalej súťaže, podvodov, ohrozenia verejného zdravia a čohokoľvek, čo sa nám bude hodiť. Potrebné zákony schválime v predstihu podľa potreby.“

„Myslíte, že ich to zlomí?“ spýtal sa ďalší člen zasadnutia.

„Toto ešte nie,“ zlomyseľne sa usmial premiér, „najskôr ich necháme zaplatiť pokutu a potom to začne nanovo. Obmedzíme im prístup k zákonnému očkovaniu. Ministerstvo zdravotníctva vydá smernice, ktoré ich budú diskriminovať a následne uzavrie zmluvy s inými spoločnosťami. Ich podiel na trhu rozdelí medzi ostatných.“

Prestal hovoriť a pohľadom prešiel po tvárach prítomných.

„Toto im ukáže našu silu,“ povedal pevne, „ostatní sa dostanú k výhodným štátnym objednávkam, ale súčasne budú vedieť, že my sme tí mocní. To ich bude držať na uzde. Pán Richter, informujte ma okamžite po zosumarizovaní potrebných detailov.“

Na chvíľu sa odmlčal.

„Chytíme tých nenažrancov pod krk,“ predniesol ponuro. „A riadne stlačíme.“

Prítomní muži súhlasne prikyvovali hlavami. Už vedeli, že neortodoxne metódy tohto muža často prinášali prekvapivo dobré výsledky. Verili mu.

Medzitým premiér nalistoval vo svojich materiáloch ďalšie dokumenty.

„Čo sa týka nadnárodných priemyselných spoločností,“ začal opäť hovoriť. „aj tu máme veľké medzery. Z nášho štátu uniká veľké množstvo finančných prostriedkov.“

„Opäť je tu viacero rovín,“ voľne nadviazal minister hospodárstva, „jednak sú to priame daňové úľavy po dobu desať a viac rokov, ako aj optimalizovanie podmienok pre ich podnikateľské pôsobenie. To zahŕňa napríklad aj prípravu priestorov a infraštruktúry pre ich podniky a ich dodávateľské spoločnosti. No a samozrejme, tieto nadnárodné korporácie majú omnoho väčšie možnosti, ako si presúvať finančné prostriedky medzinárodne, a tým sa účinne vyhýbať daniam, alebo ich aspoň minimalizovať.“

„To je pravda,“ vyhlásil premiér, „ale tento zahraničný kapitál veľkých nadnárodných spoločností jednoducho potrebujeme. Jedná sa najmä o spoločnosti z východnej Ázie ako sú Čína, Južná Kórea a Japonsko. Tie disponujú veľkým finančným portfóliom, modernými výrobnými technológiami a ich cieľom je dostať sa do Európy. Spolu s dodávateľskými spoločnosťami zamestnávajú celé regióny, ak vezmem do úvahy, že peniaze zarobené u nich sa naďalej prenášajú do nákupu nehnuteľností, potravín, šatstva a služieb. Rovnako aj niektorí západní investori sú pre nás veľkým prínosom. Nezamestnanosť v štáte je momentálne na najnižšej úrovni za posledné obdobie a stále klesá.“

Premiér bol síce zapálený nacionalista, ale rozhodne nebol žiadny blázon. Veľmi dobre si uvedomoval ekonomické potreby štátu, a rovnako aj problém s uzatváraním sa pred svetom. Tento štát bol príliš malý a zatiaľ aj príliš nesebestačný, aby sa mohol separovať. Posledné, čo si želal, bolo, aby pretvoril túto krajinu na zaostalú a od ostatných odrezanú dieru.

„Naším cieľom bude ešte lepšie optimalizovanie podmienok pre príchod ďalších podobných subjektov na náš pracovný trh. Nepochybujem, že jedným z nevyhnutných krokov je práve vybudovanie diaľnic do menej dostupných regiónov nášho štátu.“

Unavene zložil pripravené archy dokumentov a prešiel k ďalším.

„Posledným bodom dnešného stretnutia bude demografický vývoj a prognózy jeho dopadov na tento štát,“ pozrel na ministra práce, sociálnych vecí a rodiny.

„To je veľmi komplexná téma,“ začal hovoriť oslovený muž, „a nie je teda možné ju len tak jednoducho zhrnúť do pár viet.“

„Tak sa o to, prosím, pokúste,“ vyzval ho premiér zmoreným hlasom, na dnes už začínal mať dost’.

„Áno, samozrejme,“ odpovedal ihneď, „Všetky problémy v tejto oblasti narastajú v dlhodobých horizontoch a také musia byť aj riešenia. Medzi základné body patrí neustále klesanie pôrodnosti u nás a s tým súvisiace starnutie populácie. Na jednu ženu v súčasnosti pripadá približne jedna celá tri dieťaťa, z čoho aj laik chápe, že populácia sa týmto spôsobom postupne znižuje. V trocha prehnanych scenároch by národ nášho štátu vymrel za cirka tristo rokov. Samozrejme predtým by bol pohltý inými prichádzajúcimi národmi. V súčasnosti sa do Európy tlačí pomerne veľké množstvo imigrantov najmä z Blízkeho Východu, kde dlhodobo zúria vojny,“ trochu odbočil od pôvodnej myšlienky, ale ďalším dychom sa vrátil späť, „mimo to sa postupne posúva aj priemerný vek, kedy majú ženy prvé dieťa. Momentálne sa približuje k dvadsiatim deviatim rokom. Mladí ľudia sa neženu do manželstva krátko po dosiahnutí dospelosti, ako tomu bolo ešte pred pár rokmi. Práve naopak. Nechcú prevziať zodpovednosť za svoj život. Alebo čo je najbežnejšie, najskôr sa chcú ekonomicky zabezpečiť a zakladanie novej rodiny odsúvajú na neskoršie. Rovnako už nie je moderné mať väčší počet detí. Dnes je v kurze mať najvyššie jedno, dve deti alebo dokonca žiadne. Dôvody sú čisto ekonomické. Pri dlhotrvajúcom trende tohto smeru sa ekonomické dôvody zmenia na tradičné. Pomer dôchodcov k ľuďom v produktívnom veku stále narastá. Za niekoľko desaťročí nebude mať takpovediac kto na nich pracovať.“

Premiér sa krátko zamyslel. Toto neboli témy, ktoré by sa dali doriešiť dnes. Vyžiada si to dlhodobé stratégie.

„Dobre teda,“ povedal nakoniec. „Túto problematiku musíme dôkladne zanalyzovať, aby sme dokázali prijať dlhodobé opatrenia. V prvom rade,“ zdôraznil, „nemám záujem o zacelenie chýbajúceho počtu produktívnych občanov imigrantmi z Ázie. Títo ľudia sú nám kultúrne a nábožensky natoľko vzdialení, že by to prinieslo len ďalšie problémy. Je mi známe, že niektoré vyspelé ekonomiky v okolí sa týmto spôsobom snažia riešiť svoju demografickú krivku, ale ja som v tom dosť skeptický. Keď umiestnite niekoľko cudzincov do vlastného prostredia, tak s ním splynú. Jednoducho sa prispôbia. Ak ich tam však umiestnite niekoľko tisíc, začnú vytvárať komunity a separovať sa. Ako menšina si budú nárokovať rozličné výnimky. A nakoniec, pokiaľ sa do štátu dostane niekoľko sto tisíc imigrantov, alebo dokonca milión, ako sa to stalo v susednom štáte, začnú tento štát pretvárať k svojmu obrazu. Prinesú si do novej krajiny všetky trpké problémy ich pôvodnej vlasti. To je ľudská prirodzenosť.“

„Našťastie naša krajina nie je pre týchto utečencov veľmi atraktívna. Skôr naopak. V súčasnosti sme pre nich len tranzitná stanica. A dokonca sa zdá, že aj tieto toky po zmene vlády začali vysychať. Náš štát nemá vo svete momentálne najlepšiu povest’, hlavne vďaka mimovládny organizáciám,“ nadviazal minister. „Čo teda navrhujete?“

„Ak by sme mali pristúpiť k tomu,“ pokračoval premiér, „že otvoríme svoj pracovný trh pre cudzincov, aby zalátali chýbajúce kapacity, uvažoval by som skôr o občanoch z okolitých východných, prípadne južných štátov. Tam je ekonomická úroveň nižšia, ale kultúrne a nábožensky sú nám pomerne blízki. Rovnako sú ochotní dobre sa prispôbiť miestnym pomeroch. Tak hovorí doterajšia skúsenosť.“

Odmĺčal sa a chvíľu rozmýšľal.

„Ľudských kapacít v týchto oblastiach je dostatok. Toto by som však považoval až za krajné riešenie. V prvom rade,“ otočil sa na ministra práce a sociálnych vecí, „dôkladne zanalyzujte problém a navrhnete programy podpory na zvýšenie pôrodnosti. Či už to bude priama finančná podpora mladých rodín, alebo širšia dostupnosť bývania. Všetky body vedúce k zlepšeniu životnej úrovne obyvateľstva a jeho životných istôt vedú súčasne aj

k zvýšeniu pôrodnosti. Do dvoch mesiacov mi predložte súbor opatrení a ich predpokladaný dopad na zvýšenie pôrodnosti v čase.“

Pohľad na Drexlera mu hovoril, že táto návšteva je asi posledná. Muž bol na polceste na druhý svet. V jeho očiach už nehořela ťiadna iskra. Jeho pohľad bol mŕtvy, rovnako ako bude onedlho jeho ochabujúce telo. Leťal na veľkej posteli a takmer sa v nej strácal. Už nebol schopný pohybu. Rakovina zoťrala všetku svalovú hmotu a ani ohromné dávky morfia naďalej nedokázali odbúrať nekonečnú bolesť. Telom prebiehali záchvevy bolestných kŕčov. Bolo to jednoducho príšerné.

Keď Bernard prikočil bliťšie k jeho posteli, chorý s ťaťka otvoril oči. Pozeral sa cez neho, akoby ani nevnímal. Celá jeho nekonečná energia bola nenávratne preč. Drexlerová asistentka potichu pristúpila až k Bernardovi.

„Uť asi tťždeň je v takomto stave,“ oznámila mu na vysvetlenie. „Rakovinové metastázy sa mu nakoniec dostali až do mozgu. Úplne sa stratil. Nikoho nespoznáva. Niekedy vykrikuje zo spánku. Preklína nejakého Samuela. Nazýva ho diablom. Pouťíva také hrubé slová, aké som od neho nikdy nepočula. Iba občas má svetlé chvíľky a na malý prchavý okamih sa z neho stane ten starý Drexler, ako som ho poznala.“

„Vidím,“ smutne prehovoril Bernard.

„Vás má veľmi rád,“ pokračovala, akoby ho ani nepočula. „Vťdy hovorieval, ťe ste na splnenie jeho plánov vhodnejší ako on sám. Úplne sa vo vás videl. Vložil do vás všetky svoje nádeje.“

„Uhm,“ neurčito prehodil, nevediac, čo na to povedať.

„Nemal o vás ťiadne pochybnosti. Vťdy si bol istý, ťe dosiahnete cieľ.“

Zrazu sa bolestne odmlčala. V kútikoch očí sa jej objavili slzy. Rýchlym pohybom ich zotrela.

„Veľmi ho mrzelo, ťe sa nedoťije naplnenia jeho plánov.“

Vtom sa nečakane rozplakala. Slzy sa jej prúdom rinuli po lícach a celkom jej zmáčali tvár. Tentoraz sa ich už nesnaťila skrývať. Naopak, zdalo sa, ťe je na ne hrdá. ťe má na ne právo.

„Je mi to ľúto,“ povedal Bernard sústrastne.

„Bola som jeho asistentkou desať rokov. Desať rokov som preťila po jeho boku a nestihla som mu povedať, ako veľmi ho milujem.“

Teraz to konečne pochopil. Dokonca brilantný Drexler bol nielen stratég, ale tieť človek. A muž. Prišlo mu ho ľúto.

„Mám vám odovzdať túto obálku,“ povedala, keď sa trochu pozbierala.

Známa kancelárska obálka mohla obsahovať len jedinú vec. Ďalší krok na jeho ceste za cieľom. S ju očkávaním otvoril a letmo si pozrel text. Po tele mu prebehli zimomriavky.

V parlamente to doslova vrelo. Vťetci boli napätí. Dnes malo dôjsť k niečomu prelomovému. Mnoťstvo novinárov a televíznych kamier celú atmosféru ešte podfarbovalo. Tlmené debaty nebrali konca.

Dvere v zadnej časti sa otvorili. V sprievode svojich najbliťších spolupracovníkov sa objavil predseda vlády. Pomaly sa pohyboval smerom k rečníckemu pultu. Jeho charizma bola priam hmatateľná. V rukách držal zloťku s pripraveným prejavom. Vťetci postupne stíchlili. Predseda vlády konečne dorazil k rečníckemu pultu. Rozložil si dokumenty a zdvihol k ústam pohár vody. Trochu si odpil a nastavil si mikrofón. Potom si pohľadom premeral prítomných.

„Váťení,“ začal hovoriť zvučným hlasom. „v nedávnej dobe sme boli svedkami viacerých neprávosťi. Jednalo sa o ohavnosti, o ktorých sa mi len ťaťko hovorí.“

Na chvíľu sa odmlčal, akoby sám o tom rozmýťľal. Na tvári mal nepreniknuteľný výraz.

„Pred týždňom bol istý recidivista usvedčený zo znásilnenia a zabitia ani nie desaťročného dievčaťa,“ prehovoril ticho. „Táto obľudnosť sa stala necelých sto metrov od školy, ktorú toto bezbranné dieťa navštevovalo. Od miesta, kam posielame všetci denne svoje deti v domnienke, že sú v bezpečí, kým my pracujeme na zaistenie ich budúcnosti.“

Prestal hovoriť, akoby sám rozmýšľal nad týmto hrozným faktom.

„Tento hnusný skutok každý človek musí posúdiť ako niečo neskutočne odporného. Naš súdny systém je však aj v takomto prípade benevolentný. Je možné uzavrieť dohodu o vine a treste. A teda, ak sa obvinený prizná a sám objasní všetky okolnosti skutku, bude mu udelená dolná hranica príslušného trestu. Alebo tento trest môže byť dokonca preformulovaný na inú, menej závažnú kategóriu. V takomto prípade môže odsúdený po polovici nastoleného trestu dokonca požiadať o predčasné prepustenie.“

Zdvihol pohľad na sediacich mužov. Do tváre sa mu nahrnula červeň hnevu. Bolo vidieť, že sa ovláda len vypätím všetkých síl. Akoby to čo hovoril, bolo jemu samému bytostne nepríjemné.

„Ako je to možné!“ zvolal náhle a buchol pästou do rečníckeho pultu, „Ako môže štátny aparát, ktorý má chrániť svojich občanov, vyjednávať s takýmto ľudským odpadom? Neexistuje nič také,“ ešte zvýšil hlas, „ako je dohoda o vine a treste v prípade, že je vina objektívne jasná. Ani žiadna iná dohoda so zločincami a vrahmi. Tento štát nebude s takýmito individuami vyjednávať! Nikdy!“

Tentoraz sa odmlčal dlhšie. Odložil pripravené papiere. Chcel tým vyjadriť, že hovorí zo srdca.

„Keď neovládateľný pes napadne dieťa či starého človeka a usmrťí ho, je bez milosti utratený. Takáto beštia je vo svojom základe zlá a nenapraviteľná. A ja sa pýtam,“ opäť zvýšil hlas. Teraz už kričal. „Ja sa pýtam menom vás všetkých: Prečo by mal náš štát, a teda občania, živiť takéhoto nečloveka celé roky vo väzení a po niekoľkých rokoch mu umožniť požiadať o podmienenečné prepustenie! Načo?! Aby mohol znova vykonať to isté? Ja hovorím NIE. Nie, nebudeme sa chovať ľudsky a s úctou k niekomu, kto stratil právo sa takto volať.“

Sálou sa niesol nadšený potlesk. Niektorí z prítomných začali predsedovi vlády prevolať na slávu. Očividne im hovoril z duše. Akoby aj nie, väčšina prítomných boli fakticky jeho ľudia.

„Nebudeme viac s týmto ľudským odpadom jednať v rukavičkách. Už žiadne kompromisy, žiadne hlúpe a prázdne naťahovanie. Spravodlivosť musí mať údernosť a silu. Naša odpoveď na takéto protispoločenské správanie musí byť jasná a bez okolkov. Vládny kabinet pripravil návrh zákona o znovuzavedení trestu smrti.“

Chaos, ktorý vypukol v sále, bol neopísateľný. Len málo z prítomných vedelo presne, čo bude nasledovať. Kamery sa snažili zachytiť každý detail. Všetko bolo prenášané ako živé vysielanie.

„Kompletný zákon bude prejednávaný v parlamente v najbližších dňoch. Zatiaľ uvediem len niekoľko bodov: Trestom smrti sa bude trestať závažná alebo viacnásobná jasne preukázaná vražda. Aby sa už nikdy nemohol takýto netvor dopustiť niečoho podobného. Rovnako aj obzvlášť závažné majetkové trestné činy, a to najmä pokiaľ sa jedná o spreneveru štátnych peňazí. Už žiadne tunelovanie a rozpredávanie majetku našich občanov. Úradník, ktorý dostal dôveru občana a takýmto závažným spôsobom ju zneužije, si nezaslúži nič iného.“

Prestal hovoriť. Opäť vytiahol dokumenty pripravené na svoj prejav. Vybral posledný list.

„Osobitná trestná kapitola bude vyhradená zločinu vlastizrady. Okrem trestu najvyššieho sme sa uzhodli, že v niektorých prípadoch dostanú odsúdení možnosť si trest odpracovať. Na tento účel budú zriadené výchovno-pracovné tábory pre väzňov. Veríme, že niektorých ľudí predsa len možno prevychovať poctivou prácou pre blaho ostatných. Počas rokov izolácie

a ťažkej práce budú mať možnosť prehodnotiť svoje činy. A týmto spôsobom budú môcť spoločnosti splatiť svoj dlh za takúto prevýchovu.“

„Výchovno-pracovné tábory? Nie je to už trochu príliš? Mne to pripomína koncentračné tábory alebo gulagy,“ oslovil ho jeden z pobočníkov.

Tento mladý muž plný ideálov pribudol do jeho teamu ešte len nedávno. Zatiaľ nebol zasvätený do celej stratégie. V podstate bol len v štádiu preverovania. Dostával menšie čiastkové úlohy. Tie však plnil svedomito a so zjavným zápalom. Ak bude takto postupovať aj naďalej, čaká ho skvelá kariéra v štátnom aparáte.

„Ty tomu nerozumieš,“ zahriakol ho ďalší člen tímu, „tak sa, prosím ťa, radšej ani nevyjadruj!“

„Počkaj, Viktor,“ prerušil ho Bernard. „Nie je nevyhnutné sa takto k nemu stavať. Nechaj nás chvíľu osamote. Rád by som sa s ním porozprával medzi štyrmi očami.“

Viktor prikývol a opustil miestnosť. Bernard sa posadil k malému stolu a pohybom ruky vyzval mladšieho asistenta, nech si sadne takisto.

„Mladý muž,“ začal hovoriť, „úplne chápem vaše pocity. Tiež ma to spočiatku zaskočilo. Postupne som sa však po dlhom rozmýšľaní s týmto názorom stotožnil. Viete, viacero ľudí v dejinách prišlo s veľkými myšlienkami. S víziami ako vyriešiť všetky závažné problémy ich súdobej spoločnosti. Nezamestnanosť, zločinnosť, bieda, morálny úpadok, a tak ďalej. A predsa mnohých z nich dejiny hodnotia ako netvorov.“

„Tomu celkom nerozumiem,“ priznal sa mladší muž.

„Rád to vysvetlím,“ odpovedal Bernard. „Predstavte si, že vyriešite problémy deväťdesiatim piatim percentám ľudí ako napríklad hlad, bývanie, dôstojný život. Títo ľudia budú spokojní a, povedzme, šťastní. Ale stále ostáva päť percent ľudí, ktorým sa vaše zásahy nebudú páčiť. Buď ich budú obmedzovať v živote, alebo im spôsobia nejakú ujmu. Čo sa bude diať potom? Čo myslíte?“

„Tých päť percent ľudí sa bude brániť novej situácii a pravdepodobne bude protestovať?“

„Presne tak,“ nadviazal Bernard. „A týchto päť percent ľudí bude počuť omnoho hlasnejších ako tých zvyšných deväťdesiatpäť. Pretože spokojný človek veci okolo seba berie, takpovediac, v pohode a nerieši ich. Takže, čo by mal systém urobiť s tými krikľúňmi?“

„Zastrašiť ich? Aby sme ich umlčali.“

„Napríklad,“ súhlasil, „no akým spôsobom?“

„Nesmeli by ich zabiť,“ ostražito pozrel na neho mladší muž.

„A teda?“

„Myslím si, že by mali skončiť vo vedení, aby nemohli naďalej púšťať svoj jed medzi ostatných. Mali by ostať izolovaní od sveta.“

„Ako dlho by tam mali byť zavretí?“ spýtal sa opäť Bernard.

Mladší muž zauvažoval. Nemal predstavu.

„Neviem,“ odpovedal nakoniec popravde. „No muselo by to byť na dlhú dobu. Určite tak desať a viac rokov, aby sa stratili z povedomia ostatných. Niektorí možno aj na doživotie.“

„Máte predstavu, koľko by stála takáto prevýchova? Nechať za mrežami niekoľko desiatok tisíc ľudí po tak dlhú dobu? Priestory na ubytovanie, strava, personál, oblečenie. Z čoho by sa to financovalo? Je to predsa len veľký objem finančných prostriedkov.“

„Na to som nemyslel. Možno by im mala byť pridelená nejaká práca. Aby sa získali prostriedky na financovanie nákladov na ich starostlivosť.“

„Akú prácu by mali vykonávať? Myslíte, že nejaké odborné alebo jednoduché práce? Nebrali by tým možnosť práve ľuďom, ktorí by si takéto typ práce zaslúžili omnoho viac? Bol by to potom vôbec trest? V čom by potom spočívala samotná prevýchova?“

„Nie, to určite nie,“ zvolal zapálene mladší muž. „Práca ktorú by vykonávali, by mala byť ťažká a fyzicky veľmi náročná. Aby si uvedomili, čo im ponúka spoločnosť a že je lepšie byť

dobrým občanom. V strádani a namáhavej práci by sa mohol uskutočniť ich vnútorný prerod na poctivých občanov našej spoločnosti.“

„A teda?“ položil Bernard svoju obľúbenú otázku.

„Mali by byť separovaní v pracovných táboroch a pracovať, povedzme, v baniach alebo kameňolomoch. Nemali by mať možnosť stykať sa s inými ľuďmi. Niektorí možno zomrú od ťažkej práce, ale aj to by nakoniec slúžilo ostatným ako varovný príklad.“

Zrazu prestal hovoriť a oči sa mu rozšírili prekvapením.

„Pane Bože, veď ja som si tu teraz vlastne sám zdôvodnil, prečo by sa mali vytvoriť pracovno-výchovné tábory! Postupne som došiel k tomu, že je to jediná nevyhnutná cesta.“

Potom ostal bezradne stáť s očami upretými na svoje ruky. Samovoľne sa mu triasli. Zopál ich k sebe akoby k tichej modlitbe. Nato zdvihol pohľad k predsedovi vlády.

„Stal by som sa netvorom?“ spýtal sa zhrozene. „Rovnako ako tí veľkí muži s výnimočnými ideami, o ktorých ste mi pred chvíľou hovoril?“

„Nie, to sa nestane. Vaša vnútorná sila a sebareflexia budú vašim záchranným lanom. Nikdy však nesmiete zabudnúť, kým ste boli. Pokušenie môže byť veľké. Verte mi.“

Bernard sa na chvíľu odmlčal. V hlave sa mu prehánali desiatky spomienok a myšlienok.

„Hovorím aj z vlastnej skúsenosti,“ dodal potichu.

Mladšiemu mužovi sa zrazu zazdalo, že plne chápe pocity predsedu vlády. Akoby sa na malý okamih naladili na spoločnú vlnu. Cítil obrovský smútok vyžarujúci z oproti sediaceho muža. Prišlo mu ho ľúto. Niešť takéto ťažké bremeno rozhodovania skutočne nebolo jednoduché. A nakoniec, súčasná vláda nebola len bábková vláda snažiac sa vydržať pri koryte čo najdlhšie a nahrabať čo najviac peňazí do svojich vreciek. Táto vláda naozaj riešila ťažké otázky a neriešiteľné problémy. Je možné, že ak by nevyhrala ďalšie voľby, niektorí z jej členov pravdepodobne skončia vo väzení. Aspoň podľa toho mála, čo už vedel. Ale to ich, ako sa zdalo, nejako zvlášť netrápilo. Všetci sa zahryzli do svojich úloh a jediná cesta viedla vpred. Žiadne zadné vrátka. Žiadne záchytné laná. Buď uspejú, alebo skončia zle. A teraz sa do tohto kolotoča mal zapojiť aj on sám. Podchvíľou ho prepadol pocit, že by sa mal zdvihnúť a čo najrýchlejšie sa z tohto miesta stratiť. Ale už vedel, že to neurobí. Aj jeho zachvátila tá horúčka. Aj jeho opantala tá charizma vyvierajúca z predsedu vlády. Niektorí jeho ľudia by za neho hádam aj položili život.

„Čo odo mňa teda očakávate?“ opýtal sa po chvíli ticha.

„Vašou úlohou,“ oznámil mu Bernard, „bude založiť a viesť prvý výchovno-pracovný tábor pre neprispôsobivých občanov a vlastizradcov. Dostanete, samozrejme, k dispozícii skúsených ľudí, ktorí vám s tým všestranne pomôžu. Máte štyri mesiace. Prostriedky na stavbu a vybavenie nie sú v tomto prípade problém. Jedná sa o jednu z našich najväčších priorít. Rovnako oblasť vybraná na tento účel bude k dispozícii za akýchkoľvek podmienok. Po tomto termíne sa tábor začne plniť prvými väzňami. Do jedného roku musia vzniknúť najmenej štyri takéto tábory. Celková kapacita by mala byť okolo pätnásťtisíc väzňov.“

„To je veľa ľudí. To je celkový počet neprispôsobivých občanov, ktorý odhadujete?“ spýtal sa prekvapene budúci šéf pracovných táborov.

Predseda vlády sa smutne usmial. Pomaly pokrútil hlavou.

„V skutočnosti odhadujem tento počet na približne desaťnásobok.“

„Ako ich tam potom mám umiestniť?“ nechápal mladý muž.

Bernard sa opäť nakrivo usmial. Potom sa zhlboka nadýchol, ako by mu na túto otázku ani nechcel odpovedať.

„Možno naša spoločnosť nepočíta s tým, že sa všetci dokážu napraviť. Strom, ktorý rastie dlhý čas nakrivo, sa už nevyrovná. Možno túto prevýchovu všetci neprežijú.“

Kapitola 5

V miestnosti bolo dusno. Neočakávaná schôdza vlády bola zvolaná na podnet ministra zahraničných vecí. Ten už netrpezlivo prešľapoval z nohy na nohu. Očividne bol veľmi nervózny a pohľad mu behal z miesta na miesto. V spotenej ruke zvieral zložku s pripravenými dokumentmi.

Konečne sa ukázal aj samotný predseda vlády. Už na prvý pohľad pôsobil veľmi unavene. Nekonečný kolotoč problémov a hľadania optimálnych, často neštandardných riešení ho vyčerpával viac, ako si sám priznával. Tí, čo si ho pamätali spred niekoľkých rokoch, len konštatovali, že z jeho oka sa vytratila iskra a napohľad ostarol o niekoľko rokov. To bol však len mierny popis toho, ako sa v skutočnosti cítil on sám. Nekonečná únava si už začínala vyberať svoju daň.

Prešiel k čelu veľkého zasadacieho stola k pohodlnému kreslu a skôr do neho padol, než že by sa usadil.

„Pán minister,“ vyzval muža, „čo bolo dôvodom tohto náhleho stretnutia? Nech sa páči, počúvam.“

„Uhm,“ prehovoril nerozhodne, „neviem celkom presne odkiaľ začať...“

„Najlepšie od začiatku,“ schladil ho.

„Samozrejme, prepáčte,“ rýchlo sa ospravedlnil. „Takže, prijali sme väčší počet diplomatických nót z viacerých západných krajín. Tieto posledné však majú o poznanie tvrďší ráz, ako tomu bolo v minulosti.“

„V akom zmysle? A prečo?“ spýtal sa so záujmom.

Diplomatické nóty začali stabilne dostávať odvtedy, ako sa dostali k moci. Z jeho pohľadu to boli len nezmyselné zdrapy papiera bez nejakej sily. Na to, aby na ne zaslali odpoveď, boli vyhradení iní ľudia. On sám sa tým ani príliš nezaoberal. Jeho úlohy boli omnoho väčšie, ako sa neustále dohadovať o hlúpostiach s nejakými úradníkmi z iných štátov. Voliť to kostrbaté diplomatické vyjadrovanie, kde tromi vetami človek povedal menej ako jedným slovom, alebo nepovedal v postate nič. Tie ich večné kompromisy mu boli jednoducho proti srsti. Jedným z negatív – či pozitív, to záležalo na uhle pohľadu – bolo aj sprísnenie medzištátneho styku a znovuzavedenie vízovej povinnosti. Okrem toho tu boli aj určité obmedzenia zo strany štátu. Ľudia s nesprávnym profilom mali sťažené podmienky vycestovania. Medzinárodné obchodné styky však zatiaľ neutrpejú žiadne straty.

„Vyzerá to, že tie pracovno-výchovné tábory vyvolali celkom zásadnú nevôľu. Mnohí z uväznených mali kontakty v zahraničí. Tí vedú aktívnu kampaň za ich prepustenie a revíziu ich súdnych procesov.“

„S tým sme predsa počítali,“ prehodil Bernard namrzene.

„Áno, prirodzene. Len sa zdá, že tentokrát majú omnoho väčšiu podporu, ako sme predpokladali. Čakali sme, že za pár dní sa to celé samo utíši, ale zatiaľ sa zdá, že záujem sa ešte stupňuje. Stoja za tým pomerne mocní ľudia, ktorí tak sledujú vlastné ciele. Situácia sa stáva veľmi vážnou.“

„Kam tým všetkým smerujete? Hovorte konkrétnejšie!“ vyzval ho priamo.

„Ide o to, že sa zvažujú ekonomické sankcie. V prvom kole by sa malo jednať o obmedzenie vývozu a dovozu. V ďalšom zmrazenie finančných aktív nášho štátu v zahraničných bankách. A nakoniec...“

„Čo nakoniec?“

„Úplná izolácia,“ odpovedal skrúšene.

Žiadny štát nemôže existovať v izolácii. Musíš mať niečo, čo všetci chcú. Inak ťa ostatné štáty prealcujú. Ak ťa nebudú potrebovať, ak nebudú potrebovať niečo špeciálne, čo máš, zadupú tvoj štát do zeme.

Otočil sa na ostatných.

„V čom spočívajú najväčšie riziká našej izolácie?“ spýtal sa predseda vlády pochmúrne.